

**ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE BEPALINGEN TOT BEGELEIDING
VAN DE BEGROTING 2019**

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Afdeling 1. Oprichting begrotingsfonds voor de classificatie van films, voor het eerst vertoond in Belgische bioscopen

Artikel 2

Op 7 september 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad betreffende de classificatie van films die voor het eerst vertoond worden in een Belgische bioscoop. Hiermee zal een nieuw systeem – het Kijkwijzersysteem – voor de classificatie van films voor heel België opgezet worden. Dit nieuwe systeem brengt zowel werkingskosten, als personeelskosten met zich mee.

Op basis van het samenwerkingsakkoord zal de Vlaamse Gemeenschap instaan voor het secretariaat van de classificaties van films. De Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zullen een bijdrage voor de werkings- en de loonkosten, verbonden aan het nieuwe systeem, overmaken aan de Vlaamse Gemeenschap. Deze bijdragen werden bepaald op basis van een verdeelsleutel overeengekomen in het samenwerkingsakkoord. De bijdragen van de andere overheden dienen voor de financiering van de totale uitgaven voor het nieuwe systeem.

Het samenwerkingsakkoord voorziet in een klachtencommissie die sancties kan treffen wanneer distributeurs, exploitanten of producenten de regulering niet nakomen. Eén van de mogelijke sancties betreft een geldelijke boete.

Het begrotingsfonds maakt het mogelijk om de bijdragen van de andere overheden, alsook mogelijke geldelijke boetes te ontvangen. Deze bijdragen zullen aangewend worden als loon- en werkingsmiddelen voor het nieuwe systeem.

Repliek op de adviesraden:

De SARC heeft positief geadviseerd over de bepalingen opgenomen in het ontwerpdecreet over Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De opmerking die wordt gemaakt m.b.t. de bepaling betreffende het fonds filmkeuring zal de minister van Cultuur indachtig zijn.

Afdeling 2. Wijzigingen aan het decreet van 26 januari 2018 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk

Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk

Artikel 3 en 4

Overeenkomstig artikel 16 en artikel 18 van het decreet van 26 januari 2018, tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk, wordt de dienst met afzonderlijk beheer (DAB) "Beheersdienst van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen" op 1 januari 2019 opgeheven. Conform artikel 16 van hetzelfde decreet worden de saldi op de rekeningen van de DAB KMSKA, alsook de rechten en de verplichtingen die eraan verbonden zijn, uiterlijk op 31 december 2018 overgedragen aan het EVA KMSKA.

Door de in het ontwerp voorgestelde wijzigingen aan het decreet van 26 januari 2018 tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk, wordt de opheffing van de dienst met afzonderlijk beheer "Beheersdienst van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen" met één jaar uitgesteld tot 1 januari 2020. Op 31 december 2019 zullen de saldi op de rekeningen van die dienst met afzonderlijk beheer, alsook de rechten en verplichtingen die eraan verbonden zijn, worden overgedragen aan het EVA.

De link met de begroting 2019 bestaat erin dat de uitbetaling van de lonen in de transitieperiode naar een volledig verzelfstandigd KMSKA moet worden verzekerd. Het is derhalve nodig dat de loonmiddelen op de refertekredieten van de DAB en het Departement CJM blijven staan. Dit kan enkel indien de opheffing wordt uitgesteld en de opheffingsbepaling wordt gewijzigd. In het uitgavendecreet bij begrotingsopmaak 2019 wordt er tevens een bepaling opgenomen die de overdracht van de personeelskredieten naar de toekomstige vzw regelt. De timing van de overdracht van de saldi op de rekeningen van de DAB KMSKA, alsook de overdracht van de rechten en verplichtingen die eraan verbonden zijn, wordt hier op afgestemd.

Hoofdstuk 3. Economie, Wetenschap en Innovatie

Afdeling 1. Opheffing Fonds voor de aanwending van courante ontvangsten

Artikel 5

In artikel 1 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 werd een Fonds voor de aanwending van de courante ontvangsten, gestort op het Rollend Fonds van de Participatiemaatschappij Vlaanderen, opgericht.

Artikel 1 luidt als volgt:

"§ 1. Er wordt een fonds opgericht voor de aanwending van de courante ontvangsten gestort op het Rollend Fonds van de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

§ 2. Aan het Fonds voor de aanwending van de courante ontvangsten op het Rollend Fonds van de Participatiemaatschappij Vlaanderen worden toegewezen alle ontvangsten die geboekt worden op de subrekening courante ontvangsten van het Rollend Fonds van de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

§ 3. De middelen van het Fonds voor de aanwending van de courante ontvangsten gestort op het Rollend Fonds van de Participatiemaatschappij Vlaanderen dienen te

worden aangewend voor uitgaven die ten laste van het Vlaamse Gewest vallen in verband met taken van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), inzonderheid uitgaven in hoofde van bijzondere opdrachten haar toevertrouwd krachtens artikel 10, § 4 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, GIMVINDUS, VMHH Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg.”

Dit Fonds werd door het Departement Financiën en Begroting gecatalogeerd als een “slapend begrotingsfonds”.

Dit wordt als volgt gedefinieerd:

“Onder slapende begrotingsfondsen wordt verstaan de fondsen die een significante periode van inactiviteit vertonen en waarvan voortbestaan onvoldoende kan verantwoord worden naar het Rekenhof toe.”

Op dit Fonds werden de voorbije jaren geen ontvangsten meer geboekt. In 2017 werden de laatste uitgaven op dit Fonds gedaan in het kader van het fiduciair beheer van participaties door PMV.

Aan ontvangstenzijde is het begrotingsfonds gekoppeld aan begrotingsartikel EB0-9ECGTBB-OW en aan uitgavenzijde aan het begrotingsartikel EB0-1ECG4BB-WT. Er is geen saldo meer beschikbaar op dit Fonds.

Dit Fonds mag opgeheven worden.

Hoofdstuk 4. Financiën en Begroting

Afdeling 1. Vrijstelling BIV voor elektrische motorfietsen en motorfietsen op waterstof

Artikel 6

In lijn met de eerdere vergroeningsvoorstellen inzake elektrische voertuigen en voertuigen op waterstof, beoogt voorliggend artikel nu ook de invoering van een vrijstelling van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) voor motorfietsen die uitsluitend aangedreven worden door een elektrische motor of waterstof.

De toepassing van deze nieuwe vrijstelling is beperkt tot motorfietsen van natuurlijke personen en niet-leasing rechtspersonen. Immers, ingevolge artikel 4, §3, van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 kan een gewest niet eenzijdig een vrijstelling invoeren inzake BIV (of verkeersbelasting) als de belastingplichtige een leasingmaatschappij is.

Voor de jaarlijkse verkeersbelasting kan al langer een vrijstelling genoten worden voor elektrische motorfietsen en motorfietsen op waterstof. Bij gebrek aan cilinderinhoud (CC) vallen zij immers onder de vrijstelling in onder artikel 2.2.6.0.1, §1, eerste lid, 10°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

Er is een beperkte budgettaire impact, gezien een nieuwe vrijstelling van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) wordt toegekend aan elektrische motorfietsen en motorfietsen op waterstof. Een exacte inschatting van het aantal te verwachten vrijstellingen voor de komende jaren kan echter niet worden gemaakt.

Op basis van cijfers uit de voorgaande jaren (zie tabel hieronder) blijkt evenwel dat zowel het aantal kwalificerende motorfietsen als het bedrag aan BIV dat wordt opgelegd voor deze voertuigen zeer beperkt zijn. In Vlaanderen werd tot op heden nog geen motorfiets op waterstof ingeschreven. Het aantal

inschrijvingen van elektrische motorfietsen zit in stijgende lijn, maar ook dat aantal blijft voorsnog beperkt. De BIV voor deze motorfietsen bedraagt in de meeste gevallen slechts 61,50 euro. De budgettaire impact door deze nieuwe vrijstelling zal bijgevolg ook gering zijn.

Aanslagjaar	Aantal inschrijvingen elektrische motorfietsen	Totaal gevorderde BIV
2014	80	€4.981,5
2015	90	€5.412,0
2016	101	€6.027,0
2017	121	€7.072,5

Repliek op de Raad van State:

Er werden door het Gewest al initiatieven genomen tot onderhandelingen inzake een samenwerkingsakkoord leasing. Voor motorfietsen in het bijzonder, was daarin voorzien dat de gewesten elkaar fiscale autonomie gunden, gezien leasing in deze categorie amper voorkwam. Over het geheel kon echter geen akkoord worden bereikt tussen de drie gewestregeringen in zijn diverse samenstellingen. Bijgevolg dient de vrijstelling tot nader order beperkt te worden tot niet-leasing.

Afdeling 2. Aanpassing aan het roerend partnerabatement inzake erfbelasting

Artikel 7

De hervorming van de erfbelasting die door het decreet van 6 juli 2018 tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht werd doorgevoerd, is in werking getreden sinds 1 september 2018.

Ingevolge dit decreet wordt voor overlijdens vanaf 1 september 2018 de eerste schijf van 50.000 euro in de nettoverkrijging van de roerende goederen door een partner vrijgesteld van het successierecht.

Uit de memorie van toelichting bij voormeld decreet blijkt zeer duidelijk dat aan deze voetvrijstelling voorwaarden worden gekoppeld die analoog zijn aan deze die gelden voor de bestaande vrijstelling ten belope van de waarde van de gezinswoning in voordeel van de langstlevende partner:

"Echtgenoten en feitelijk of wettelijk samenwonende partners worden momenteel in de erfbelasting vrijgesteld voor de verkrijgingen van het geheel of gedeelte van het onroerend goed dat dienstig is als gezinswoning. Deze maatregel, die nu ruim tien jaar bestaat en goed gekend is geworden, heeft zijn verdiensten zeker aangetoond. De gezinswoning hoeft niet langer verkocht om de erfbelasting te kunnen betalen, een belangrijke zekerheid en geruststelling voor de langstlevende partner. De Vlaamse Regering wil onder geen enkel beding raken aan deze belangrijke vrijstelling die onverminderd behouden blijft.

Maar er zijn daarnaast ook situaties van partners die door omstandigheden geen gezinswoning meer hebben op de dag van het overlijden van één van hen, of die op het moment van het overlijden nog geen gezinswoning hebben, terwijl deze misschien wel reeds in aanbouw was, of terwijl een aankoop misschien wel nakend was.

Om deze redenen wil de Vlaamse Regering voor roerende verkrijgingen nog een bijkomende fiscale tegemoetkoming voorzien in de vorm van een nieuwe voetvrijstelling voor de roerende activa."

Het was dan ook de bedoeling dat voor de voetvrijstelling een gelijkaardige beperking zou gelden als voor de vrijstelling ten belope van de waarde van de gezinswoning. De vrijstelling zou niet van toepassing zijn als de rechtverkrijgende partner tevens een bloedverwant in de rechte lijn van de erflater is of een rechtverkrijgende die voor de toepassing van het tarief met een rechtverkrijgende in de rechte lijn wordt gelijkgesteld.

Met voorliggende aanpassing wordt deze beperkende toepassingsvoorwaarde nu op analoge en expliciete wijze aan het zogenaamde partnerabatement toegevoegd.

Gelet op het feit dat de hervorming, opgenomen in het decreet van 6 juli 2018, van toepassing is op nalatenschappen die vanaf 1 september 2018 zijn opgevallen, moet de aanpassing, in het belang van de rechtszekerheid van de betrokken belastingplichtigen, zo snel mogelijk en met retroactieve werking tot 1 september 2018 doorgevoerd worden.

De hervorming van de erfbelasting die bij decreet van 6 juli 2018 tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht, werd doorgevoerd, is in werking getreden op 1 september 2018. De aangepaste bepalingen zullen dus van toepassing zijn op nalatenschappen opgevallen sedert die datum.

Het is dan ook noodzakelijk dat de voorliggende aanpassing, bedoeld om duidelijkheid en rechtszekerheid te bieden, op dezelfde datum en bijgevolg retroactief, in werking kan treden.

Het was immers de bedoeling van de decreetgever om aan de vrijstelling, vermeld in het nieuwe artikel 2.7.6.0.6, §2 VCF, analoge voorwaarden te koppelen als deze die gelden voor de vrijstelling van erfbelasting ten belope van de waarde van de gezinswoning in voordeel van de langstlevende partner. Dit blijkt zeer duidelijk uit de memorie van toelichting bij het decreet van 6 juli 2018.

Bijgevolg is het, naar de bedoeling van de decreetgever, overduidelijk dat de nieuwe voetvrijstelling niet van toepassing is wanneer een bloedverwant in de rechte lijn van de erflater, of een rechtverkrijgende die voor de toepassing van het tarief met een verkrijger in de rechte lijn wordt gelijkgesteld, tevens beantwoordt aan de omschrijving van een feitelijk samenwonende partner. Een strikte lezing van de bepalingen van het vermelde decreet van 6 juli 2018 zou immers een gelijktijdige kwalificatie van een verkrijger in de rechte lijn enerzijds en een "partner" omwille van de feitelijke samenwoning met de erflater gedurende minstens één jaar anderzijds, niet beletten. Deze lezing is echter niet conform aan de expliciete doelstellingen van de decreetgever.

Om geschillen in die zin te voorkomen lijkt het aangewezen de tekst zo spoedig mogelijk bij te stellen conform de bedoeling van de stellers van het decreet.

Tot nu toe werd het abatement niet aangevraagd door een bloedverwant in de rechte lijn van de erflater of door een rechtverkrijgende die voor de toepassing van het tarief daarmee wordt gelijkgesteld, en die bij strikte lezing tevens aan de fiscale definitie van partner voldoet.

Hoofdstuk 5. Internationaal Vlaanderen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling van rechtspersoon CVN

Artikel 8

Bij het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998 werd rechtspersoonlijkheid toegekend aan de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN). Deze rechtspersoonlijkheid werd toegekend om CVN toe te staan een klein secretariaat aan te houden en haar bevoegdheid en taken uit te oefenen. De Vlaamse regering besliste op 20 maart 2015 om het secretariaat van CVN op te heffen en de samenstelling, de werking en de subsidies aan CVN te heroriënteren. Het onderhavige programmadecreet heft de rechtspersoonlijkheid van de Commissie op en duidt de rechtsopvolger aan.

Spoedbehandeling door de Raad van State is noodzakelijk. Rekening houdende met de afschaffing van het CVN-secretariaat heeft het handhaven van de rechtspersoonlijkheid geen zin meer. De handhaving ervan zou juist een aantal administratieve verplichtingen (jaarlijkse balansneerlegging, publicatie in het Belgisch Staatsblad, enz.) impliceren die geen praktisch doel meer dienen en in onnodige kosten resulteren. De restmiddelen van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland zullen zo spoedig mogelijk worden overgedragen aan rechtsopvolger vzw De Buren.

Hoofdstuk 6. Kancelarij en Bestuur

Afdeling 1. Opheffing DAB Digitale Drukkerij

Artikel 9

De DAB Digitale Drukkerij wordt niet meer gebruikt en bestaat de facto niet meer (de DAB heeft geen lokalen of printers meer, de Vlaamse Overheid besteedt digitaal drukwerk uit, de middelen zijn gedesaffecteerd c.q. overgeboekt), zodat deze kan worden opgeheven. De middelen- en uitgavenbegroting bevat bijgevolg geen bepalingen meer rond de DAB Digitale Drukkerij. Deze situatie moet juridisch geconsolideerd worden door de opheffing van art. 69 van het decreet van 23 december 2011 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012 (oprichting van de DAB Digitale Drukkerij). Deze opheffing moet in werking treden op hetzelfde moment als de begroting 2019 en zij moet dus binnen dezelfde periode als de andere begrotingsbepalingen behandeld kunnen worden.

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

Artikel 10

Het bedrag dat in het Gemeentefonds wordt toegekend aan de stad Kortrijk ten gevolge van de overname van provinciale instellingen wordt verhoogd met 100.000 euro, in het kader van de overname van het Platform voor Actuele Kunst, Be-Part. Het betreft hier een correctie op de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 november 2017, waarbij een additioneel bedrag ter beschikking wordt gesteld ter optimalisering van de werking en de doorstart van het Platform van Actuele Kunst.

Het totale bedrag ter compensatie van de zeven gemeenten die provinciale instellingen overnemen wordt eveneens verhoogd met 100.000 euro.

Repliek op de Raad van State:

De Raad van State merkt op dat de verantwoording slechts opgaat zolang de stad Kortrijk mee bijdraagt tot de werking van dat Platform. Ook rijst de vraag waarom in een structurele verhoging wordt voorzien van het bedrag dat wordt toegekend aan de stad Kortrijk, terwijl in de memorie van toelichting de indruk wordt gewekt dat het bedrag in kwestie bestemd is voor specifieke kosten die

verband houden met voortzetting van de werking van het Platform voor Actuele Kunst na de gedeelde overname door de stad Kortrijk en de stad Waregem.

De structurele verhoging ten belope van 100.000 euro aan de stad Kortrijk verklaart zich vanuit de schaalvergroting van het platform Be-Part na overdracht van de gemeenschapsbevoegdheden van de provincies naar de lokale besturen van Waregem én Kortrijk, terwijl de actieradius zich voor 1 januari 2018 beperkte tot Waregem. De doorstart van deze taakstelling naar een vernieuwde platformwerking voor actuele kunst gebeurt inmiddels op twee locaties, wat een toename van werkingskosten met zich meebrengt, die worden gedragen door Kortrijk. Tegenover het verhoogde bedrag dat aan de stad Kortrijk wordt toegekend staat ook een merkelijk hogere financiële inspanning van de stad. Het is geenszins zo dat het bedrag dat de stad Kortrijk door de voorliggende bepaling ontvangt hoger wordt dan de financiële last die zij draagt door de overname van de provinciale instelling.

Het betreft dus een actualisatie van een bedrag dat wordt toegekend aan één van de zeven gemeenten die provinciale instellingen overnamen in het kader van de overheveling van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies naar het lokale niveau en dat in het Gemeentefonds werd ingevoegd door het decreet van 22 december 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018 (artikel 53).

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën was opgenomen in stukken van de Vlaamse regering.

Afdeling 3. Wijziging algemeen rampenfonds – uitsluiten teelt- of oogstschade

Artikel 11 en 12

Zoals reeds aangekondigd, wordt gewerkt aan een voorstel van nieuw regelgevend kader voor het algemeen rampenfonds en het landbouwrampenfonds. Dit nieuwe systeem van vergoeding van uitzonderlijke klimatologische schade aan landbouwteelten zal de vorm aannemen van een sectoraal fonds en/of een weersverzekering (zoals in het buitenland) met sector-responsabilisering en stabiele jaarlijkse financiële bijdragen vanuit de overheid zodat het systeem minder grote opstoten veroorzaakt voor de begroting (beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid 2017-2018, 1337 (2017-2018), nr. 1, p 34, en de bespreking van deze beleidsbrief in de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 21 november 2017).

Met het oog op dit nieuwe kader wordt in de huidige regelgeving een 'sunset clause' ingeschreven waardoor de vergoeding voor teelt- of oogstschade vanuit het huidige algemeen rampenfonds sowieso afloopt op 1 september 2019. Concreet gebeurt dit door in artikel 7 van het decreet van 3 juni 2016 'betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest' teelt- en oogstschade uit te sluiten als vergoedbare schade. In artikel 9, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt logischerwijze samenhangend geschrapt dat zelfs een loutere 'uitbater' van een geteisterd goed toch ook recht kan hebben op een tegemoetkoming voor schade aan teelten of oogsten, wegens vanaf 1 september 2019 zonder voorwerp.

Wel wordt bij de inwerkingtreding van deze 'sunset clause' verduidelijkt dat teelt- of oogstschade die het gevolg is van een algemene ramp die nog voor 1 september 2019 als dusdanig erkend werd door de Vlaamse Regering, wel nog vergoed en afgehandeld wordt conform de regels en procedures bepaald in en krachtens het decreet van 3 juni 2016 'betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest'. Dit betreft

dus de verdere afhandeling en betaling van op dat ogenblik reeds hangende schadeaanvragen.

Omwille van de rechtstreekse budgettaire implicaties op de begroting 2019 worden deze bepalingen opgenomen in het Programmadecreet BO2019.

Repliek op de Raad van State:

In antwoord op de door de Raad van State geformuleerde opmerking en kennisnemend van de door de SALV geformuleerde bezorgdheden, kan de Vlaamse Regering inderdaad uitdrukkelijk bevestigen dat het haar (evidente) intentie is om de nieuwe regelgeving tijdig tot stand te brengen. Dit globale nieuwe kader zal de huidige regeling van vergoeding teelt- en oogstschade omvormen tot een nieuw systeem, waarbij ingezet wordt op maximale responsabilisering van de land- en tuinbouwers, onder meer via een brede weersverzekering, met een jaarlijkse vaste financiële bijdrage door de Vlaamse overheid. Tegelijkertijd zullen ook, in functie van de wijzigende klimaatomstandigheden, de voorwaarden met betrekking tot terugkeerperiodes om als ramp erkend te worden, worden geactualiseerd. De nodige formele stappen volgens de reguliere procedure zullen nu verder gezet worden om te komen tot een aangepast Vlaams rampenfonds en de introductie van een brede weersverzekering.

Hoofdstuk 7. Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1. Verkeersveiligheidsfonds – subsidies veilige schoolomgevingen

Artikel 13

Dit artikel heeft als doel om een rechtsgrond te creëren om vanuit het verkeersveiligheidsfonds gereguleerde subsidies te kunnen toekennen aan gemeenten voor projecten die de verkeersveiligheid aan schoolomgevingen bevorderen, nl. voor kleine aanpassingen aan de gemeente- of de gewestweg of aan de aanliggende terreinen van de school. Het gaat daarbij om kleinere infrastructurele ingrepen aan gemeente- of gewestwegen die snel uitgevoerd kunnen worden en niet van die aard zijn dat ze onderworpen moeten worden aan het overlegmodel (GBC-RMCprocedure) als voorzien in het decreet van 20 maart 2009 betreffende het mobiliteitsbeleid en bijgevolg dus snel gerealiseerd kunnen worden. De eventuele voorbereidende studies en dergelijke, komen niet in aanmerking voor subsidie.

Binnen het Verkeersveiligheidsfonds wordt hiervoor een minimum bedrag van 10 miljoen euro per jaar voorbehouden. De maximale subsidie per dossier bedraagt 25.000 euro. De gemeenten nemen de regierol hiervoor op, zowel voor de indiening van een subsidiedossier als voor de uitvoering van de kleine ingrepen.

Aan de Vlaamse Regering wordt de opdracht gegeven om verder af te lijnen welke projecten in aanmerking komen voor subsidie en om de procedure van aanvraag tot uitbetaling verder uit te werken.

Hoofdstuk 8. Omgeving

Afdeling 1. Prijzen rolmodellen inzake afval-, materialen- en bodembeleid

Artikel 14

OVAM Ecodesign Award voor studenten

De OVAM Ecodesign Award voor studenten belooft jaarlijks student-ontwerpers die oog hebben voor duurzaamheid in hun jaar- of eindwerk.

Er worden prijzen uitgereikt in de categorie 'eindwerk' en de categorie 'jaarwerk'. Zoals de naam doet vermoeden is de categorie 'eindwerk' voorzien voor de projecten die worden ontworpen als eindwerk. De categorie 'jaarwerk' is voorzien voor de kleinere projecten onder het jaar. Dit kunnen groepswerken zijn. Naast de prijzen in de categorieën 'eindwerk' en 'jaarwerk' wordt er ook een publieksprijs toegekend.

Volgende criteria worden meegenomen in de beoordeling door de jury:

- de toepassing of graad van eco-design; Wordt er in elke fase of in zoveel mogelijk fases van de levenscyclus van het ontwerp rekening gehouden met milieuaspecten?
- de invulling die werd gegeven aan het concept duurzaamheid via sociale, economische en ecologische insteek;
- de potentiële impact; Heeft het ontwerp het potentieel om een grote impact op de globale milieudruk uit te oefenen?
- het vernieuwend karakter; Gaat het om een innovatief ontwerp en welke graad van innovatie werd beoogd?
- het vernieuwend karakter; Gaat het om een innovatief ontwerp en welke graad van innovatie werd beoogd?
- de algemene kwaliteit en vormgeving van het ontwerp, de foto's en de omschrijving;
- de evaluatie van het project door de betrokken school. In geval van twijfel kan de jury de auteurs van de geselecteerde werken uitnodigen voor een gesprek of hen bijkomende informatie vragen.

Het toekennen van de prijzen in de categorieën 'eindwerk' en 'jaarwerk' gebeurt door een jury die is samengesteld uit afgevaardigden van de milieuadministraties, de wetenschappelijke wereld, de bedrijfswereld, de ontwerpwereld en de media.

De winnaars en genomineerden worden bekend gemaakt tijdens de uitreiking van de OVAM Ecodesign Award voor studenten in oktober.

OVAM GroeneVent Awards

De OVAM GroeneVent Awards is een jaarlijkse prijs die de organisatoren van evenementen in Vlaanderen die hun milieu-impact verlagen en streven naar een duurzame organisatie van hun evenementen. De prijzen worden uitgereikt in 3 categorieën:

- evenementen vanaf 500 tot 3000 bezoekers
- evenementen vanaf 3000 tot 15 000 bezoekers
- evenementen vanaf 15 000 bezoekers

Evenementen in Vlaanderen komen in aanmerking als:

- Er een minimum van 500 bewezen deelnemers of bezoekers per dag is;
- Het karakter van het evenement openbaar, vrij toegankelijk (al dan niet betalend) en publiek is;
- De doelgroep ruim genoeg is of het type evenement een ruime uitstraling en bereik heeft door de aanpak, communicatie, partners en het thema.

Private feesten van bedrijven en verenigingen voor eigen personeel of leden komen niet in aanmerking.

Enmalige activiteiten, zonder meerdere edities verspreid over meerdere jaren, komen niet in aanmerking.

Alle kandidaturen die tijdig werden ingediend en een volledig dossier bevatten, worden gescreend en voorgelegd aan de jury.

De jury is samengesteld uit afgevaardigden van de OVAM en andere milieuorganisaties, milieuadministraties en milieufederaties actief in de evenementenwereld.

De finalisten en winnaars worden bekend gemaakt tijdens de uitreiking van de OVAM GroeneVent Awards in oktober.

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – Milieuheffingen

Situering

De voorliggende wijzigingen in kader van de BO2019 optimaliseren het sturende effect van de heffingen ter ondersteuning van het gevoerde afval- en materialenbeleid.

Artikel 15 en 16

Het wijzigen van de heffing voor het storten van residu's van grondreiniging en bodemsanering.

Voor grondreiniging en bodemsanering is storten van de niet herbruikbare residu's en niet reinigbare grond nog dikwijls Best Beschikbare Techniek (BBT). Tot eind 2012 was er voor het storten van afvalstoffen/residu's van bodemsanering een nultarief van toepassing, mits voorafgaande toelating van de OVAM waarbij werd nagegaan of een andere verwerkingswijze dan storten van de betreffende afvalstoffen niet haalbaar is of onredelijk hoge kosten met zich meebrengt.

Voor residu's van grondreiniging in daartoe vergunde vaste inrichtingen was er tot eind 2012 een verlaagd tarief van 3 euro per ton. Op die wijze was er een ongelijkheid voor het storten van afvalstoffen en residu's van enerzijds on-site reiniging/verwerking (in het kader van goedgekeurde bodemsaneringsprojecten) en anderzijds off-site reiniging/verwerking in daartoe vergunde vaste inrichtingen.

Om die ongelijkheid weg te werken werd vanaf 2013 een gelijk tarief ingevoerd van 2,55 euro/ton (berekend in functie van budgetneutraliteit).

Ingevolge de lineaire verhoging van alle heffingstarieven vanaf 1 juli 2015 bedroeg die heffing in 2017 reeds 3,98 euro/ton. De drempel voor het uitvoeren van bodemsaneringen en grondreiniging werd op die wijze aanzienlijk verhoogd. ELFM-projecten worden door dergelijke heffing volledig gehypothekeerd. Voor ELFM-projecten werd om die reden vanaf 1 juli 2017 opnieuw een nulheffing ingevoerd. Om de drempel ook voor andere bodemsaneringen en grondreiniging te verlagen werd de voormelde heffing vanaf 2018 verlaagd tot 2 euro per ton.

Aansluitend en consequent met de motivatie voor de heffingsverlaging in 2018 naar 2 euro/ton wordt voorgesteld om de betreffende stortheffing verder te verlagen naar nul euro per ton. Op die wijze wordt de drempel voor grondreiniging en bodemsanering verder verlaagd. Voor niet reinigbare grond is de goedkeuring van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) in combinatie met de verklaring van niet reinigbaarheid vanwege OVB voldoende sluitend om misbruiken te voorkomen.

Deze heffingsverlaging wordt ten slotte ook doorgevoerd voor het eventueel verbranden of meeverbranden van de betreffende afvalstoffen en residu's'.

Budgettaire impact

Op basis van de hoeveelheden die werden gestort in 2017 geeft deze wijziging een totale minderinkomst van (afgerond) 750 k.euro op jaarbasis.

Invoeren van een verlaagd tarief voor het storten van gipshoudend slib van de productie van calciumchloride en van arme loodslakken.

- Gipshoudend slib van de productie van calciumchloride

Het betreffende verlaagd tarief werd destijds ingevoerd voor de bulkafvalstoffen 'gips of calciumchloride' afkomstig van de fosforzuurproductie waarvoor storten alsnog als Beste Beschikbare Techniek wordt aanvaard. In de praktijk ging het daarbij over afval van processen waarbij (met het oog op productie van fosfaatmeststoffen) fosfaatertsen worden ontsloten met (rest)zuren (zwavelzuur en/of zoutzuur) van industriële processen. Het betreffende verlaagd tarief werd sedert 1987 ook toegepast voor vergelijkbaar gipsafval afkomstig van metallurgische processen.

Bij de aanpassing van het decreet met het decreet van 22 december 2006 werd een verlaagd tarief behouden voor het storten van gips of calciumchloride afvalstoffen op een daartoe vergunde stortplaats. In de memorie van toelichting werd hierover gesteld dat het verlaagde heffingstarief behouden blijft voor het storten van de bestaande monoafvalstromen waarvoor geen andere verwerkingwijze (dan storten) voorhanden is.

Bij aanpassing van het decreet met het decreet van 28 juli 2010 werden de betreffende gekende productieprocessen op limitatieve wijze uitdrukkelijk toegevoegd, en werd het verlaagd tarief beperkt tot het storten van de gekende gips of calciumchloride afvalstoffen afkomstig van de productie van fosforzuur en van metallurgische processen op een daartoe vergunde stortplaats. In de memorie van toelichting werd hierbij gesteld dat de beperking van het verlaagde storttarief voor de vermelde gekende processen expliciet als verduidelijking in het decreet diende te worden opgenomen om op die wijze de bestaande initiatieven inzake recyclage van bepaalde (andere) gipsafvalstromen niet te ontmoedigen door de kost van het storten van herbruikbaar gipsafval aanzienlijk te verlagen.

In één van de betreffende processen werd de ontsluiting van fosfaatertsen stopgezet en wordt het betreffende restzuur (zoutzuur) thans gebruikt voor de ontsluiting van krijt en op die wijze verwerkt tot calciumchloride. Daarbij ontstaat een nieuwe afvalstroom in de vorm van gipshoudend slib dat inzake aard en samenstelling vergelijkbaar is met het slib van de vroegere ontsluiting van fosfaatertsen. Op die wijze wordt enerzijds de zoutlast (chlorides) van het afvalwater sterk gereduceerd. Anderzijds wordt ook de hoeveelheid slib (waarvoor storten nog steeds BBT is) in belangrijke mate verminderd (grootteorde 10.000 ton per jaar i.p.v. 40.000 ton per jaar voorheen). Met de bestaande heffing van 57,21 euro per ton voor het storten van niet brandbaar afval komt de economische haalbaarheid van de alternatieve verwerking echter volledig in het gedrang. Om die redenen wordt voorgesteld om de toepassing van het betreffend verlaagd tarief (met name 1,85 euro/ton – nog niet geïndexeerd) uit te breiden tot de nieuwe afvalstroom.

- Loodslakken

De betreffende loodslakken komen vrij bij de recyclage van lood en van waardevolle metalen. De slakken voldoen niet aan de VLAREMA-voorwaarden om

vrij als bouwstof te worden herbruikt. Bij gebruik in cementgebonden toepassingen ontstaat er mogelijks een risico in een tweede leven van de betreffende bouwstof. Als gevolg daarvan worden de slakken momenteel vnl. gebruikt (met een grondstofverklaring) in één concrete IBC-toepassing, meer bepaald de aanleg van een geluidsberm. Aan die toepassing komt op korte termijn een einde (aangezien de berm nagenoeg is voltooid).

Intussen lopen een aantal langere termijnacties met het oog op het zoeken naar een oplossing die een slak met een verminderde uitloogbaarheid zal produceren. De verwachting is dat dit nog enige tijd in beslag zal nemen en al zeker tot een 'full scale' installatie operationeel zal en kan zijn.

In afwachting van de implementatie van een technische oplossing die moet leiden tot een slak die een verminderde uitloogbaarheid geeft en waarbij wordt uitgegaan van een tijdshorizon over 10 jaar, is een 'fall-back'-oplossing nodig. Mogelijke tijdelijke oplossingen zijn het zoveel mogelijk nuttig gebruik en/of het tijdelijk stockeren op stortplaatsen.

De mogelijke toepassingen (bijv. als tussenafdek, tijdelijke stockage gedurende langere termijn) vallen echter onder (de definitie van storten en) de heffingsplicht voor het storten van niet brandbaar afval (momenteel 57,21 euro/ton). Met dit heffingsstarief is het echter economisch onhaalbaar om significante hoeveelheden van de totaalproductie (ca. 200.000 ton/jaar) te storten zonder de rentabiliteit van het betreffend recyclageproces ernstig onder druk te zetten. Om daar aan tegemoet te komen wordt voorgesteld om het tarief van 46, §1, 11°, dat onder meer van toepassing is voor gipsafvalstoffen van metallurgische processen ook van toepassing te stellen voor de betreffende arme loodslakken.

Budgettaire impact

Dit heeft een positief budgettair effect van 400 k.euro.

Verlagen van de heffing voor het verbranden en meeverbranden van ontinkingslib en verpulpingsresidu's van papierrecyclage in functie van de energierecuperatie.

Met de voorgestelde wijziging wordt het sturende effect van de bestaande verlaagde heffing geoptimaliseerd in functie van een gelijk speelveld voor de eigen Vlaamse state of the art verwerkingscapaciteit die in de afgelopen jaren werd gerealiseerd en waarbij het storten van de daarbij vrijkomende residu's volledig werd afgebouwd.

Wat betreft de residu's die vrijkomen bij de recyclage van papier en karton, wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds rejects (5 à 10% van de input) die vrijkomen als niet verpulpbaar residu bij recyclage van zowel post consumer papier als van karton en anderzijds ontinkingslib (ongeveer 25% van de input) dat alleen bij recyclage van papier vrijkomt.

Een relevant sturend effect blijft uitgaan van de ecodesignregels, groenepunttarieven en de Europese EN643 kwaliteitsnorm voor gesorteerd oud papier om de hoeveelheid residu's te beperken die via het gesorteerde papier- en kartonafval het papierbedrijf binnenkomen (aanmoedigen van beter recycleerbare papier- en kartonproducten en van goede uitsortering).

Voor ontinkingslib heeft een heffing op de state of the artverwerking (verbranding in een installatie met maximale energieefficiëntie) duidelijk ook geen sturend effect meer. Het ontinkingslib betreft ook een substantieel gedeelte van de input, ongeveer 25%, waaraan niets kan worden gestuurd. De aanwezigheid van vulstoffen in papier en de noodzaak om oud papier te

ontinkten zijn inherent met de samenstelling en recyclage van papier.

Het verbranden van het ontinkingsresidu en recyclageresidu's met een zo hoog mogelijke energierecuperatie onder de vorm van warmte en/of elektriciteit is qua milieuperformantie duidelijk beter dan het verbranden of meeverbranden zonder energierecuperatie. In die zin blijft het voorstel sturend naar de verwerking met de laagste milieuimpact

De bestaande heffing veroorzaakt ook een ongelijk speelveld aangezien enerzijds de verwerkingscapaciteit in Vlaanderen deels wordt bevoorrad vanuit het buitenland in competitie met verwerkingscapaciteit in het buitenland die niet aan een dergelijke heffing is onderworpen. Het vrijstellen van heffing draagt dus ook bij aan een gelijk speelveld voor de betreffende state of the art-verwerkingscapaciteit in Vlaanderen in competitie met diezelfde verwerkingscapaciteit in het buitenland.

Budgettaire impact

Dit voorstel heeft op basis van de hoeveelheden 2017 budgettair een negatieve impact van ongeveer 750 k.euro.

Heffingsverlaging van 4 euro/ton ter ondersteuning van vervoer per spoor

N.a.v. van de vermindering vanaf 1 januari 2017 van het heffingstarief voor het verbranden en meeverbranden van afvalstoffen, meer bepaald met 4 euro per ton en in de gevallen dat de betreffende afvalstoffen per schip worden aangevoerd, werd gevraagd om eenzelfde ondersteuning te voorzien in geval de betreffende afvalstoffen per spoor worden vervoerd. Uit het uitgevoerde onderzoek blijkt dat de meerkost voor vervoer per spoor ongeveer dezelfde is als in geval van vervoer via water. Naar analogie met de ondersteuning van de modal shift naar water wordt bijgevolg voorgesteld om ook de modal shift naar spoor op dezelfde wijze te ondersteunen.

Budgettaire impact

Dit voorstel betreft een (heffingsplichtige) hoeveelheid van 25.000 ton per jaar en heeft bijgevolg budgettair een (beperkte) negatieve impact van ongeveer 100 k.euro.

Budgettaire impact van alle voorgestelde wijzigingen.

De voorgestelde wijzigingen worden in hun geheel budgetneutraal begroot in relatie tot de voor 2019 begrote inkomsten van 48.000 k.euro, meer bepaald het bedrag zoals ook begroot na BA2018.

Weliswaar geven de voorgestelde wijzigingen een totale minderinkomst van 100 k.euro wat verwaarloosbaar is t.o.v. de totale begrote inkomsten. De structurele inkomsten verhogen met de opbrengsten uit navorderingen en ambtelijke aanslagen, wat echter moeilijk voorspelbaar is. Anderzijds is er ook een te verwachten waardevermindering van de nog openstaande vaste rechten. Eind 2017 waren er openstaande vaste rechten voor een bedrag van 6.725 k.euro aan hoofdsom, 469 k.euro aan intresten en 631 k.euro aan boetes. Deze openstaande vaste rechten betreffen in belangrijke mate hoofdsommen die nog worden betwist voor de rechtbank, deels ook hoofdsommen waarvoor er een afbetalingsplan is (ongeveer 1.080 k.euro).

Het globaal resultaat van deze laatste meer- en minderinkomsten is echter zeer onzeker en zeer moeilijk te begroten op het moment van de begrotingsopmaak. Dit resultaat kan dan ook best worden ingeschat naar aanleiding van de begrotingsaanpassing.

Samengevat

Wijziging	Budgettair effect voor 2018
Invoeren verlaagde heffing loodslakken/gipshoudend slib	+400 k.euro
Verdere verlaging heffingstarieven grondreinigingsresidu's, afval van bodemsanering, residu's rioolslib en zeefzand	-750 k.euro
Verlagen van de heffing voor het verbranden en meeverbranden van ontinktingsslib en verpulpingsresidu's van papierrecyclage in functie van de energierecuperatie	-750 k.euro
Gelijk speelveld met buitenlandse sorteerbeidrijven voor papier- en kartonafval	+1000 k.euro
Heffingsverlaging voor het meeverbranden van afvalstoffen die per spoor worden aangevoerd	-100 k.euro
Totaal	- 200 k.euro

Repliek op de Raad van State:

Zoals de Raad van State opmerkt is het nieuwe vijfde lid een herhaling van het bestaande vierde lid (waarin 2 euro per ton moet staan i.p.v. 3,69 euro per ton). Er is bijgevolg geen sprake van een terugwerkende kracht. Het is immers de bedoeling om de bestaande bepaling gewoon te behouden. Om tegemoet te komen aan de kritiek van de Raad van State volstaat het om '3,69 euro per ton' te vervangen door '2 euro per ton'.

Het is duidelijk niet de bedoeling dat een eventueel gelijksoortige milieuheffing die van toepassing is in het gewest of land waar het bedoelde papier en kartonafval wordt verwerkt niet in mindering zou kunnen worden gebracht van de in het Vlaamse gewest te betalen milieuheffing. Op die wijze zou immers zoals de Raad van State terecht opmerkt, de export van papier en karton worden benadeeld in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Artikel 16, 7° wil enkel artikel 46§1 19° verduidelijken in geval van de residu's van papier en karton die vrijkomen bij de handelingen met EU-code R12/R13. Door 'In afwijking van de gevallen vermeld in 19°' te vervangen door 'Onverminderd de bepalingen vermeld in 19°' wordt tegemoet gekomen aan de kritiek van de Raad van State.

Afdeling 3. Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 17

De vrijstelling opgenomen in artikel 4.2.1.1.4. van de Codex Integraal Waterbeleid van 15 juni 2018 wordt uitgebreid tot gelijkaardige oppervlaktewaterwinningen. In de huidige regeling is enkel een heffingsvrijstelling voorzien voor grondwater dat als warmtebron wordt gebruikt, niet voor oppervlaktewater. Het gebruik van oppervlaktewater als warmtebron is wel heffingsplichtig en dus veel duurder dan warmterecuperatie uit grondwater. Om deze duurzame vorm van energieopwekking met minder CO₂-uitstoot te ondersteunen wordt nu in eenzelfde vrijstelling voorzien voor het gebruik van oppervlaktewater uitsluitend voor thermische energieopslag en terug lozing ervan in hetzelfde oppervlaktewater. Vrijstellingsgerechtigd is de heffingsplichtige die in

het bezit is van een omgevingsvergunning voor het gebruik van oppervlaktewater uitsluitend voor thermische energieopslag en teruglozing ervan in hetzelfde oppervlaktewater overeenkomstig rubriek 3.7. van de indelingslijst opgenomen als bijlage 1 bij VLAREM II. Zoals bij de vrijstelling voor grondwaterwinningen voor gebruik in koude-warmtewinningen geldt de vrijstelling vanaf het heffingsjaar waarin de aanvraag in de aangifte werd gedaan en meteen ook voor de volgende heffingsjaren tenzij niet meer aan de vrijstellingsvoorwaarden is voldaan. Daarom moet elke wijziging van de vergunningssituatie en/of wijziging aan de oppervlaktewaterwinning aan de Vlaamse Milieumaatschappij worden gemeld.

Artikel 18

Dit artikel wijzigt artikel 4.2.1.1.6. waardoor alle bronbemalingen ongeacht de toepasselijke VLAREM-rubriek in aanmerking komen voor vrijstelling tenzij bij een getotaliseerde maximale nominale pompcapaciteit hoger dan 10 m³ per uur wordt geloosd in de openbare riolering. Volgens de VLAREM-reglementering mogen volumes bemalingswater tot en met 10 m³/u zondermeer op de riool worden geloosd. Wordt er meer dan 10 m³/u opgepompt en is de riolering aangesloten op een rioolwaterzuiveringsinstallatie, dan mag de lozing enkel als er hiervoor een schriftelijke toestemming van Aquafin is. De huidige heffingsregeling is strenger, namelijk niet alleen lozingen in de openbare riolering met een debiet van meer dan 10 m³/u zijn heffingsplichtig (wordt verrekend met vergoeding aan Aquafin), maar ook lozingen in de openbare riolering die langer dan 6 maand duren ook al is het debiet lager dan 10 m³/u en dient van Aquafin hiervoor geen toelating te geven. Uit de praktijk blijkt dat dergelijke bemalingen van meer dan zes maanden met een debiet lager dan 10 m³/u niet effectief gekend zijn. Om de heffingsregeling beter bij de VLAREM-reglementering te laten aansluiten wordt de drempel van zes maanden ongeacht het geloosde debiet geschrapt. Bijgevolg is de lozing van bemalingswater in de openbare riolering met een debiet tot en met 10 m³ per uur ongeacht de duur ervan voortaan vrijgesteld van de heffing. In de praktijk is een volume van 10 m³ per uur moeilijk in te schatten. Om betwistingen hierover te voorkomen wordt voor de bepaling van de heffingsplicht in eerste instantie uitgegaan van de som van de maximale nominale pompcapaciteit. In de gevallen waarin de lozing gravitair afloopt kan de geloosde hoeveelheid echter niet op basis van het pompvermogen bepaald worden. Daarnaast beoogt deze aanpassing de vrijstellingen voor lozing van grondwater zoveel mogelijk gelijk te schakelen met de vrijstellingen voor de grondwaterheffing al zijn voor de heffing op de waterverontreiniging specifieke vrijstellingsvoorwaarden vereist. Daartoe worden de overige vrijstellingen vermeld in artikel 4.2.1.2.2. (proefpompingen, draineringen, e.a.) in artikel 4.2.1.1.6. overgenomen met uitzondering van de vrijstelling voor het oppompen van grondwater met een handpomp. Om gelijkaardige redenen als bij de vrijstellingsregeling voor bodemsaneringen stelt artikel 4.2.1.1.6. echter als bijkomende voorwaarden dat dit grondwater niet met een getotaliseerde maximale nominale pompcapaciteit van meer dan 10 m³ per uur of bij gebrek aan pompcapaciteit met volumes hoger dan 10 m³ per uur mag worden geloosd in de openbare riolering. Door het invoeren van die voorwaarden heeft de heffingsvrijstelling van artikel 4.2.1.1.6. uitsluitend betrekking op de lozing van niet vervuild water dat niet of slechts in zeer beperkte mate in de riolering terecht komt. Is niet voldaan aan de vrijstellingsvoorwaarden dan wordt het grondwater onttrokken bij de in artikel 4.2.1.1.3 en 4.2.1.1.6 vermelde grondwaterwinningen in geval van lozing in de openbare riolering belast onder sector 58.

Tenslotte wordt in artikel 4.2.1.1.6. in een tweede alinea een vrijstelling voorzien voor het terugpompen van met zuurstof aangerijkt grondwater in dezelfde freatische watervoerende laag voor ondergrondse beluchting zoals bedoeld in VLAREM-rubriek 53.12. Het betreft immers een ontijzeringstechniek waarbij ijzerhoudend grondwater opgepompt en belucht wordt waardoor het ijzer

neerslaat als ijzervlokken. Gezien de vrijstelling slechts geldt voor het gedeelte van het grondwater dat na de aanrijking met zuurstof teruggepompt wordt in dezelfde watervoerende laag geeft dit geen aanleiding tot verontreiniging.

Artikel 19

Voor de motivatie van deze bijkomende vrijstelling wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 18. Gezien het enkel gaat om het belucht grondwater dat teruggepompt wordt in dezelfde freatische watervoerende laag kan de vrijstelling vanuit de doelstelling van de grondwaterheffing eveneens worden verantwoord.

Artikel 20

Op basis van de huidige regeling is het hoogste eenheidstarief van toepassing als de heffingsplichtige niet beschikt over een vergunning voor het lozen in oppervlaktewater zelfs al gaat het om een lozing in oppervlaktewater die volgens het VLAREM niet vergunningsplichtig of niet meldingsplichtig is. Dergelijke lozingen moeten nochtans voldoen aan de VLAREM-voorwaarden voor niet-ingedeelde inrichtingen m.b.t. de lozing van huishoudelijk afvalwater in het individueel te optimaliseren buitengebied. Bijgevolg is het niet aangewezen de toekenning van het lagere eenheidstarief te beperken tot de heffingsplichtigen die beschikken over een vergunning. Om die reden verklaart dit artikel het lagere eenheidstarief van toepassing op het lozen van ander huishoudelijk afvalwater dan huishoudelijk afvalwater dat afkomstig is van woongelegenheden, met inbegrip van de erbij horende afvalwaterzuiveringsinstallatie voor zover het debiet maximaal 600 m³/jaar bedraagt (rubriek 3, 2, b).

Artikel 21

De aanpassing aan artikel 4.2.2.1.3 strekt er toe een efficiëntere inning van de heffingen te verzekeren. Volgens de huidige regeling wordt de som van de aangerekende bijdrage en vergoeding opgenomen in de verbruiks- of eindfactuur van de Watermaatschappij in mindering gebracht van de heffing. De watermaatschappij rekent nu ook de totale bijdrage en vergoeding aan door het verzenden van debet- en creditnota's. In de huidige regeling is het onduidelijk of de Vlaamse Milieumaatschappij dus telkens moet wachten op de verwerking van de debet- of creditnota's door de watermaatschappij. Om hieraan te verhelpen wordt artikel 4.2.2.1.3. aangepast zodat de totale bijdrage en vergoeding in mindering gebracht kan worden van de heffing, ongeacht of deze al aangerekend is door de Watermaatschappij. Tevens wordt de aan Aquafin betaalde vergoeding voor bronbemalingen niet meer verrekend met de heffing. In de aangepaste tekst wordt een vrijstelling voorzien op het waterverbruik waarvoor reeds een vergoeding werd betaald aan Aquafin. Het verschil tussen de vergoeding en de berekende heffing was minimaal, waardoor de restheffing verwaarloosbaar is en de administratieve lasten voor de bedrijven en de overheid tot een minimum kunnen worden beperkt.

Artikel 22

Dit wijzigingsartikel herformuleert de in artikel 4.2.2.1.4, opgelegde procedure voor de verlenging van het nullozerstatuut. De huidige tekst zorgt voor onduidelijkheid door te bepalen dat de heffingsplichtige na afloop van de geldigheidsduur van het rapport de hernieuwingsaanvraag bij de aangifte moet voegen samen met het vereiste attest van de milieudeskundige. Volgens diezelfde bepaling is de uiterste datum voor het opnieuw vaststellen van de nullozing 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar waarvoor de hernieuwingsvraag wordt ingediend. Bijgevolg moet de verlenging van het nullozerstatuut worden aangevraagd vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van het rapport zodanig dat de deskundige zijn vaststellingen tijdig kan doen en

de Vlaamse Milieumaatschappij de mogelijkheid krijgt deel te nemen aan het plaatsbezoek. Vandaar dat in de aangepaste tekst bepaald wordt dat de heffingsplichtige de hernieuwingsaanvraag vóór het verstrijken van de geldigheidstermijn moet indienen bij de ambtenaar die conform artikel 4.2.1.1.8. aangewezen is voor de vestiging van de heffing.

Een tweede wijziging van artikel 4.2.2.1.4 strekt er toe de bepalingen die met het vorige lid opgenomen werden in artikel 4.2.2.1.4. te doen naleven door deze op straffe van nietigheid op te leggen. Het is vooral de bedoeling het tegensprekelijk karakter bij de verlenging van het statuut te waarborgen door aan het niet respecteren ervan een sanctie te koppelen.

Artikel 23

In dit artikel worden de criteria voor het onderscheid tussen klein- en grootverbruikers herzien. Vanaf het heffingsjaar 2000 is de Vlaamse Milieumaatschappij tegelijkertijd belast met de vestiging en invordering van de heffing op de waterverontreiniging en de grondwaterheffing. Voor beide heffingen wordt slechts één aangifte ingediend en één enkele heffing gevestigd. De integratie wordt bemoeilijkt doordat de aangifteplicht per heffing van elkaar verschilt. Op basis van de Codex Integraal Waterbeleid zijn kleinverbruikers heffingsplichtigen met een gefactureerd jaarwaterverbruik van minder dan 500 m³ en/of een eigen waterwinning van minder dan 5 m³ per uur. Deze categorie is niet aangifteplichtig. De grootverbruikers voor wie wel een aangifteplicht geldt, zijn op basis van de Codex Integraal Waterbeleid de heffingsplichtigen met een gefactureerd jaarwaterverbruik vanaf 500 m³ en/of een eigen waterwinning vanaf 5 m³ per uur. Voor de grondwaterheffing is een grondwaterwinning vanaf een verbruik van 500 m³ aangifte- en heffingsplichtig. De regeling voor de heffing op de waterverontreiniging wordt beter afgestemd op de grondwaterheffing door het pompvermogen van de eigen waterwinning niet meer te gebruiken als criterium voor het onderscheid tussen groot- en kleinverbruikers. Volgens de gewijzigde indeling worden de heffingsplichtigen die natuurlijke personen zijn met een totaal jaarwaterverbruik van minder dan 500 m³ als kleinverbruiker beschouwd. In tegenstelling tot vroeger wordt het verbruik uit de eigen waterwinning en het gefactureerde drinkwaterverbruik samengeteld om uit te maken of een heffingsplichtige kleinverbruiker of grootverbruiker is. Op basis van die nieuwe indeling wordt elke heffingsplichtige die dezelfde hoeveelheid water verbruikt gelijk behandeld.

Repliek op adviesraden:

De opmerking van de SERV dat de regeling voor rechtspersonen met een waterverbruik kleiner dan 500m³ onvoldoende duidelijk is, is terecht. Het artikel wordt aangepast zodat rechtspersonen met een beperkt drinkwaterverbruik kleinverbruikers blijven en dus geen heffingsaangifte moeten indienen. Ze blijven wel heffingsplichtig en betalen dus hun vervuiling via de bijdrage aan de watermaatschappij.

Artikel 24

Uit de praktijk blijkt de noodzaak van een aantal aanpassingen die gericht zijn op een efficiënte controle en een correcte meting van het volume geloosd en opgenomen water. Er wordt een meldingsplicht ingevoerd voor het verbreken van de verzegeling waarvoor de heffingsplichtige het formulier moet gebruiken dat de maatschappij ter beschikking stelt. Op die manier wordt de heffingsplichtige verplicht de voor de controle nuttig geachte gegevens te verstrekken. In de praktijk wordt regelmatig vastgesteld dat de heffingsplichtige een debietmeter terugdraait en op nul zet. Om dergelijke praktijken te ontmoedigen worden de

tellerstanden in geval van het resetten van de tellers uitgesloten voor de bepaling van Qj en Q.

Artikel 25

Artikel 4.2.2.5.2. wordt op dezelfde wijze aangepast als artikel 4.2.2.3.8. De beweegredenen voor deze wijziging werden reeds toegelicht bij het wijzigingsartikel 24.

Artikel 26

Zoals in de gewijzigde artikelen 4.2.2.3.8. en 4.2.2.5.2. van de Codex Integraal Waterbeleid van 15 juni 2018 wordt het resetten van tellers in artikel 4.2.3.1., §2 van dezelfde codex ontraden door geresette tellerstanden voor de bepaling van het grondwaterverbruik uit te sluiten.

Artikel 27

Dit artikel brengt een beperkt aantal wijzigingen aan de bijlage bij de Wet Oppervlaktewateren aan.

Subsector 51.b voor de chemische waterrijen en droogkuis wordt geschrapt. In de praktijk worden dergelijke bedrijven uitsluitend belast onder sector 55 omdat voor deze activiteiten geen water wordt verbruikt. Het behoud van een afzonderlijke coëfficiënt voor sector 51.b heeft dan ook geen enkel nut. Bovendien wordt de omschrijving van de activiteit van sector 58 aangepast en afgestemd op de gewijzigde artikelen 4.2.1.1.3. en 4.2.1.1.6. Ingevolge deze aanpassing vervalt de vrijstelling en is sector 58 van toepassing als het grondwater onttrokken bij de grondwaterwinningen vermeld in artikelen 4.2.1.1.3. en 4.2.1.1.6. geloosd wordt in de openbare riolering. Voor de grondwaterwinningen vermeld in artikel 4.2.1.1.6. is er slechts een heffing verschuldigd voor lozingen in de openbare riolering met een getotaliseerde maximale nominale pompcapaciteit hoger dan 10 m³ per uur of bij gebrek aan pompcapaciteit met volumes hoger dan 10 m³ per uur.

Tenslotte wordt de omschrijving van de grondslag "gebruikt water" beter afgestemd op artikel 4.2.2.5.1. De tekst onderaan de bijlage bepaalt dat onder "gebruikt water" wordt verstaan de gedurende het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar verbruikte hoeveelheid water Q verminderd met het koelwater zoals gedefinieerd in artikel 4.2.2.3.1. Bij gebruik van leidingwater kan deze omschrijving aanleiding geven tot betwisting. Vandaar dat voor de omschrijving van de term "gebruikt water" thans verwezen wordt naar de definitie van Q in artikel 4.2.2.5.1.

Hoofdstuk 9. Werk en Sociale Economie

Afdeling 1. Maatwerk bij collectieve inschakeling

Artikel 28 en 29

Op 1 januari 2019 treedt het decreet maatwerk bij collectieve inschakeling van 12 juli 2013 in werking. In de periode tussen de opmaak en de inwerkingtreding van dit decreet is de Europese staatssteunregeling gewijzigd. Bij opmaak van het decreet was het overeenkomstig de alsdan geldende groepsvrijstellingsverordening (GBER) niet mogelijk om tussen te komen in de kosten voor de begeleiding van de doelgroep van uiterst kwetsbare werknemers. Het luik betreffende de begeleiding van de uiterst kwetsbare werknemers werd gekwalificeerd als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Ondertussen is de GBER-regeling gewijzigd en is steun voor de begeleiding van uiterst kwetsbare werknemers krachtens die regeling wel mogelijk geworden.

Het is noodzakelijk om die wijziging inzake het nieuwe geldende steunkaderregeling bij de start van het nieuwe maatwerkdecreet door te voeren. De financiering van de begeleiding geschiedt dan niet alleen op de meest passende wijze (in casu de GBER), maar ook op de meest efficiënte wijze voor de ondernemingen én de overheid. De DAEB-reglementering noodzaakte immers het voeren van een aparte boekhouding door middel van de inrichting van een sui-generis-afdeling voor de maatwerkbedrijven, en de verplichting voor de overheid om elke 3 jaar een grondige controle op de boekhouding van die sui-generis afdeling uit te voeren.

Door de begeleiding conform de nieuwe GBER-regeling te organiseren, zullen identieke regels voor het geheel van de begeleiding binnen maatwerk gelden, wat leidt tot een vereenvoudiging en gelijkenschakeling van de financieringsstromen.

De voorgestelde decreetswijzigingen hebben een ontegensprekelijke band met de Vlaamse begroting, vermits de Europese staatssteunregeling mee vorm geeft aan een essentieel element binnen het algehele subsidiekader van maatwerk. Het is van belang dat dit (Europese) subsidiekader voor de begunstigen en de overheid bij aanvang krachtens uniforme, transparante en continue (rechtszekere) regelgeving op maat is geregeld, precies omdat de werking van de maatwerkbedrijven in erg belangrijke mate door de overheid wordt ondersteund.

Hoofdstuk 10. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Fonds Justitiehuisen

Artikel 30

In het kader van de zesde staatshervorming werden de bevoegdheden van de justitiehuisen overgeheveld naar de gemeenschappen, met inbegrip van de opdrachten waarvoor een toelage kan worden verstrekt. Daarmee wordt de subsidiëring bedoeld op grond van het koninklijk besluit van 17 december 2003 betreffende de subsidiëring van instellingen die voorzien in een gespecialiseerde begeleiding voor burgers die betrokken zijn in een gerechtelijke procedure. Via deze overdracht kan de Vlaamse Regering initiatieven subsidiëren die voorzien in gespecialiseerde programma's of samenwerkingsverbanden voor verdachten, in verdenking gestelde personen, beklaagden, veroordeelden of geïnterneerden en dit ter uitvoering van een beslissing van een gerechtelijke of administratieve overheid. Dit gebeurt op basis van artikel 106 van het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Een vervangende bepaling is opgenomen in het voorstel van decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand. (ontwerpartikel 22 en 47).

Daarnaast worden de organisaties die belast zijn met de omkadering van justitiabelen bij de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen, ook nog steeds door de federale overheid gesubsidieerd. Dat gebeurt op grond van artikel 69,4 °, van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen en artikel 4, 1° van de wet van 6 december 2005 betreffende de verdeling van een deel van de federale ontvangsten inzake verkeersveiligheid. Deze projecten worden gefinancierd vanuit twee federale begrotingsfondsen: het veiligheidsfonds en het verkeersveiligheidsfonds.

Het gebruik van het Veiligheids- en Verkeersveiligheidsfonds werd op federaal niveau echter afgeschaft door de programmawet van 25 december 2016. Heden worden deze middelen dan ook toegewezen aan de federale algemene uitgavenbegroting en worden deze toelagen door de federale overheidsdienst Justitie uitbetaald ten laste van een specifiek begrotingsartikel.

In toepassing van het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 (decreet van 25 april 2014) zijn de Federale Staat en de gemeenschappen overeengekomen om in het kader van de Interministeriële Conferentie hun respectievelijke bevoegdheden op elkaar af te stemmen. Zo is overeengekomen dat het mechanisme voorzien door en krachtens het voornoemde artikel 69 herzien zou worden voor wat betreft het luik Justitie. Het voorontwerp van wet werd principieel door de federale ministerraad op 28 september 2018 goedgekeurd. Als gevolg van deze herziening zullen deze subsidies ook rechtstreeks kunnen worden uitgekeerd aan de Vlaamse gemeenschap (als communautaire overheid die belast is met de opvolging van de uitvoering van alternatieve straffen en maatregelen), die als een intermediaire subsidiërende instantie zal dienen voor de organisaties die bovenvermelde opdrachten uitvoeren.

Teneinde toe te laten deze intermediaire rol te vervullen, dienen deze middelen maximaal aangewend te kunnen worden voor de hierboven vermelde doelstellingen, ook wanneer deze middelen pas tijdens een begrotingsjaar worden overgemaakt door de federale overheid. Bovendien kadert de opheffing van het onderscheid tussen de huidige subsidiekanalen ook in een administratieve vereenvoudiging van dit complexe subsidiemechanisme. Derhalve is de creatie van een nieuw fonds noodzakelijk.

Om voormelde werkwijze toe te laten, wordt een nieuw begrotingsfonds opgericht zodat het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin deze middelen op een efficiëntere wijze kan inzetten.

Overwegende dat de gewijzigde wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen in werking treedt op 1 januari 2019 is het noodzakelijk dat de instelling van het fonds op dezelfde datum plaatsvindt.

Afdeling 2. Toevoeging aan artikel 58 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009

Artikel 31

De gevraagde wijziging aan artikel 58 is noodzakelijk om een rechtsgrond te bieden voor volgende twee innovatieve zorgvormen:

- de bijzondere erkenning voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie in een woonzorgcentrum waarvoor er middelen voorzien zijn bij de begrotingsopmaak 2019;
- de bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf die kan worden aangevraagd binnen de procedure voor de omzettings- en erkenningskalender. Aanvraagdossiers hiervoor moeten uiterlijk op 1 januari 2019 worden ingediend.

De toevoeging aan artikel 58 maakt het mogelijk voor de Vlaamse Regering om programmatiecriteria vast te leggen. Programmatiecriteria vormen bij uitstek een rem op de begrotingsuitgaven, zeker bij de introductie van nieuwe "innovatieve" zorgvormen. Het bepalen van programmatiecriteria kan in die zin ook worden beschouwd als een begrotingsmaatregel.

- A. De bijzondere erkenning voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie

Artikel 49 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 stelt dat de Vlaamse Regering andere dan de in het decreet vermelde vormen van huisvesting, verzorging en dienstverlening aan gebruikers, georganiseerd door een erkende voorziening, kan erkennen. De bijzondere erkenning voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie is een bijkomende erkenning en

subsiëring die een woonzorgcentrum met een bijkomende erkenning als rust- en verzorgingstehuis zal kunnen aanvragen specifiek voor de opvang van personen met jongdementie. De wijziging maakt het mogelijk dat de Vlaamse Regering een rechtsgrond heeft om programmatiecriteria te bepalen, een noodzakelijk voorwaarde voor deze nieuwe zorgvorm te introduceren.

De voorwaarden voor deze bijzondere erkenning zullen worden vastgelegd in een afzonderlijk besluit van de Vlaamse Regering. Wat betreft de programmatiecriteria en subsidiëring worden in het voorontwerp van besluit volgende krijtlijnen vooropgesteld:

- De programmatie voor de bijzondere erkenning voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie wordt bepaald op 1 woonegelegenheid per 15.000 inwoners per provincie in de leeftijdscategorie 30-64 jarigen. Toegepast op de bevolkingsprojecties van 2018 tot 2027 zal dit leiden tot 205 woonegelegenheden die deze bijzondere erkenning kunnen bekomen in Vlaanderen.
- Het woonzorgcentrum kan de bijzondere erkenning enkel bekomen voor woonegelegenheden waarvoor het reeds een bijkomende erkenning als rust- en verzorgingstehuis heeft. Om erkend te worden dient het woonzorgcentrum minstens 8 en maximaal 10 woonegelegenheden met een bijkomende erkenning als rust- en verzorgingstehuis ter beschikking te hebben voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie.
- Het woonzorgcentrum met een bijzondere erkenning voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie ontvangt per erkende woonegelegenheid een jaarlijkse werkingssubsidie bestaande uit twee delen:
 - o 6500 euro ongeacht de bezettingsgraad, als tussenkomst in de loonkost en de organisatie-gebonden kosten;
 - o 9125 euro gekoppeld aan de bezettingsgraad voor een tussenkomst in de verblijfsfactuur van 25 euro per dag.

De middelen voor de toekenning van deze bijzondere erkenningen zijn opgenomen in de begrotingsopmaak 2019. De aanpassing is dus noodzakelijk om een rechtsgrond te creëren op basis waarvan de programmatie voor Vlaanderen kan worden bepaald en de toekenning kan gebeuren in 2019.

B. De bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regels voor het verlenen van een erkennings- of omzettingsskalender en tot wijziging van de regels voor de voorafgaande vergunning werd principieel goedgekeurd op 20 juli 2018. Dit besluit maakt het mogelijk om, onder bepaalde voorwaarde een voorafgaande vergunning voor een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf, om te zetten naar een nieuwe zorgvorm, namelijk de bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf. Een centrum voor kortverblijf kan een bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf verkrijgen, wanneer het gebruikers die thuis wonen tijdelijk en op een multidisciplinaire wijze een intensief observatie- en begeleidingstraject aanreikt met als doel de gebruikers te oriënteren naar het meest passende woonzorgaanbod.

Artikel 49 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 stelt dat de Vlaamse Regering andere dan de in het decreet vermelde vormen van huisvesting, verzorging en dienstverlening aan gebruikers, georganiseerd door een erkende voorziening, kan erkennen. De bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf is een bijkomende vorm van dienstverlening en verzorging die wordt geboden binnen erkende centra voor kortverblijf.

Het beleid doet hiermee een voorafname op het nieuwe Woonzorgdecreet dat principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 april 2018, waarin deze zorgvorm wordt opgenomen. In afwachting van een verdere decretale verankering van het oriënterend kortverblijf in het nieuwe Woonzorgdecreet en

de uitwerking ervan in de uitvoeringsbesluiten van dit decreet, omvat de bijlage 2 bij het voorliggend ontwerp van besluit de programmatie, de erkenningsvoorwaarden, de procedure voor de aanvraag van een planningsvergunning en de procedure voor de aanvraag van een erkenning.

De Raad van State merkte in haar advies van 7 september 2018 op dat een rechtsgrond voor de programmatie van de bijkomende erkenningen als oriënterend kortverblijf echter ontbreekt en niet gevonden kan worden binnen de huidige bepalingen in artikel 58 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Een aanpassing van dit artikel dient zich bijgevolg aan.

Gezien het besluit bepaalt dat initiatiefnemers een aanvraag tot omzettingsskalender moeten indienen uiterlijk op 1 januari 2019, op straffe van intrekking van de voorafgaande vergunning, is deze aanpassing hoogdringend en kan er niet gewacht worden op de rechtsgronden die zullen worden bepaald in het nieuwe Woonzorgdecreet. De sector heeft nood aan duidelijkheid en rechtszekerheid om de nodige strategische raadsbeslissingen te kunnen nemen die noodzakelijk zijn om hun aanvraagdossier te vervolledigen. Het ontwerp van besluit tot vaststelling van de regels voor het verlenen van een erkennings- of omzettingsskalender en tot wijziging van de regels voor de voorafgaande vergunning dient eerstdaags geagendeerd te worden voor een definitieve goedkeuring.

Afdeling 3. Werking en toelagen preventief gezondheidsbeleid: variabel krediet – Milieugezondheidszorg

Artikel 32

Twee initiatieven m.b.t. het preventief gezondheidsbeleid 'Milieugezondheidszorg' vragen aanpassing en uitwerking in de begroting 2019:

1. Een onkostenverhaling van de expertisekosten verbonden aan de dossierbehandeling van een proefproject om te komen tot alternatieve beheersmaatregelen Legionella binnen het kader van het Legionellabesluit.

Rechtsbasis

Besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 betreffende de preventie van de veteranenziekte op publiek toegankelijke plaatsen (Legionellabesluit)

- Onderafdeling III '*Alternatieve beheersmaatregelen*': artikelen 19, 20 en 21;
- Bijlage I '*Goedkeuringsprotocol alternatieve beheersmaatregelen*';
- Specifiek, bijlage I item 1. '*De aanvraag*', laatste lid: '*alle kosten die verbonden zijn aan de erkenning, realisatie en voortgangsbewaking van het proefproject zijn ten laste van het proefproject of van de exploitant*'.

Context

Naast de vaste technische en organisatorische maatregelen om Legionellagroei in watersystemen die aerosol produceren te voorkomen, en dus menselijke blootstelling en dito risico ten gevolge hiervan, laat de wetgeving hierrond toe om alternatieve beheersmaatregelen te kunnen gebruiken door de exploitant van een dergelijke installatie (bv. koeltoren, sanitair systeem in een ziekenhuis, ...). Deze alternatieve maatregelen moeten een goedkeuringsprotocol doorlopen waarin een proefperiode vervat zit. Enkel na goedkeuring van de bevoegde minister (i.c. de Vlaams minister bevoegd voor volksgezondheid) kan een dergelijke alternatieve beheersmaatregel definitief geïmplementeerd worden in Vlaanderen, de alternatieve beheersmaatregel kan namelijk afwijkingen inhouden van de in de wetgeving gestelde standaard beheersmaatregelen. Het goedkeuringsprotocol houdt o.a. een proefperiode in waarin de doeltreffendheid en veiligheid geëvalueerd wordt, de algemene gebruiksgeschiktheid in een watervoorziening gecontroleerd wordt en de gebruiksvoorschriften gedefinieerd. De procedure zegt dat het Agentschap Zorg en Gezondheid aan een drietal externe experts (techniek, microbiologie, water,

toxicologie/chemie) een advies vraagt of het proefproject al-dan-niet kan opgestart worden, en legt vervolgens een gemotiveerd advies voor aan de bevoegde minister.

Doelstelling

Cf. bijlage 1 van het Legionellabesluit, de expertisekosten die verbonden zijn aan de dossierbeoordeling van een proefproject in het kader van alternatieve beheersmaatregelen voor legionella (cf. het legionellabesluit) te verhalen als dossierkost ten laste van de indiener van het proefproject of de betrokken exploitant.

Werkwijze

Via een raamovereenkomst waarin het Agentschap het nodige expertadvies inkoopt. Zo kunnen we werken met vaste prijs (minstens voor een volledig werkjaar en max. voor een periode van 5 jaar) bij een organisatie(s) die over de nodige expertise en een hoge mate van onafhankelijkheid beschikt, zowel ten opzichte van ons Agentschap als ten opzichte van de aanvragende firma. Het Agentschap factureert o.v.v. een dossierkost de prijs van het expertadvies aan de aanvrager. Hiervoor zal er ontvangen en betaald worden op het artikel GE0-9GDDTJA-OW en GE0-1GDD4AE-WT basisallocatie GD308 'preventief gezondheidsbeleid'.

De dossierkost wordt geschat op 10.000 euro per dossier, dit is tevens de kost voor het advies van de externe experts per dossier. Jaarlijks voorzien we 3 dossiers (cf. huidige situatie).

2. Implementatie van het principe 'vervuiler betaalt' ten voordelen van ondersteunende inzet op lokaal preventief gezondheidsbeleid Milieugezondheidszorg.

Rechtsbasis

Het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003:

- Hoofdstuk I 'opdrachten', m.n. Artikelen 3, 4 en 5.
- Titel V 'initiatieven met betrekking tot exogene factoren', hoofdstuk I 'initiatieven met betrekking tot fysieke, ruimtelijke en materiële omgevingsfactoren', afdeling 2 'initiatieven met betrekking tot fysische of chemische factoren': artikelen 51, 53
- Artikel 54:
 - § 1: 'De Vlaamse Regering kan een netwerk oprichten voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking, met de bedoeling maatregelen te kunnen nemen om de volksgezondheid te beschermen.'
 - § 2: 'De Vlaamse regering neemt minstens maatregelen voor de ontwikkeling en uitvoering van een programma voor biomonitoring'
 - § 3: 'Ter uitvoering van § 1, kan de Vlaamse regering een fonds oprichten en bepaalt ze de werking en de omvang en de wijze van financiering ervan. Hiertoe kan een verplichte financiële bijdrage opgelegd worden ten laste van bedrijven en/of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid.'

Context

In artikelen 3, 4 en 5 van het preventiedecreet wordt een verbetering beoogd van de volksgezondheid, meer bepaald het behalen van gezondheidswinst op Vlaams bevolkingsniveau of het verhogen van de efficiëntie van het gezondheidsbeleid, om zo te kunnen bijdragen tot een verhoging van de levenskwaliteit. Hiertoe voeren we een beleid inzake preventieve gezondheidszorg. Dit omvat het nemen van initiatieven die zich richten op exogene en endogene determinanten van gezondheid, alsook bronnen van gevaar of bedreigende factoren, en ziekten en

aandoeningen. De initiatieven worden gerealiseerd door gezondheidsbevordering en/of ziektepreventie.

Specifiek kan de regering initiatieven nemen voor de preventie van aandoeningen, veroorzaakt door fysische of chemische factoren. Hiertoe werd een preventief gezondheidsbeleid 'Milieugezondheidszorg' uitgewerkt onder de vorm van preventieprogramma's en beleidsprogramma's. Om maatregelen te kunnen nemen die de volksgezondheid beschermen t.a.v. deze factoren kan een netwerk opgericht worden voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van effecten van deze factoren op de bevolking. Medisch milieukundig kan je daarvoor in de bron-effectketen milieumetingen gaan uitvoeren (in de lucht uitgevoerd door de VMM, in de bodem door OVAM) alsook humane biomonitoring (in vivo meten van merkers van blootstelling- en effect), effectgericht meten (in vitro meten van merkers van blootstelling- en effect), een epidemiologische studie opzetten, een surveillance van de elektronisch medische dossiers uitvoeren voor milieu-gerelateerde gezondheidseffecten. De wetenschappelijke en beleidsmatige outcome van deze bewaking is essentiële informatie nodig voor het bepalen en differentiëren in maatregelen om de bevolking te beschermen. Participatie, sensibilisatie en communicatie zijn een belangrijk gegeven in dit netwerk; vanwege de verantwoordelijkheid van de vervuiler, vanwege de informatieplicht aan de geïmpacteerde bevolking, vanwege de lokale/bovenlokale besturen.

Voorbeelden van dergelijke dossiers in het recente verleden zijn de werking rond de milieugezondheidskundige aandachtsgebieden Genk-Zuid, Gentse Kanaalzone, Menen, Beerse, Houthalen-Helchteren, Hoboken, ...

Doelstelling

We richten een fonds op, cf. art. 54 van het preventiedecreet 'vervuiler betaalt', waarin voor een specifieke case een overeenkomst wordt gesloten met deze 'vervuiler' voor het bijdragen in financiële middelen. Het Agentschap zal deze middelen inzetten voor de oprichting van een netwerk voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking.

Werkwijze

Via een overeenkomst met de 'vervuiler' wordt, zonder afbreuk te doen aan zijn milieu- en omgevingsverplichtingen, een bedrag afgesproken dat het Agentschap Zorg en Gezondheid met betrekking tot de kenmerken van die vervuiling (fysische-chemische factoren, medisch milieukundige setting, geografische omvang van de milieu-impact, ...) kan inzetten voor het oprichten en onderhouden van een netwerk cf. het principe van artikel 54 §1 van het preventiedecreet. De middelen die de 'vervuiler' hiertoe bijdraagt via deze overeenkomst, worden door het Agentschap ingezet voor het oprichten en onderhouden van het netwerk zoals bedoeld in artikel 54 §1. Om de onafhankelijkheid te bewaren wordt de doelmatigheid van de inzet van middelen beschreven in de overeenkomst met de vervuiler, niet de exacte specifieke projectinzet. Het Agentschap rapporteert de specifieke projectinzet via een jaarverslag.

Hiervoor zal er ontvangen en betaald worden op het artikel GE0-9GDDTJA-OW en GE0-1GDD4AE-WT basisallocatie GD308 'preventief gezondheidsbeleid'. Per overeenkomst zal de Inspecteur van Financiën om advies gevraagd worden, en zullen we gebruik maken van de begrotingsaanpassing om het financiële aspect van inkomsten en uitgaven te specificeren. Dus wat binnenkomt via een overeenkomst o.v.v. het 'vervuiler betaalt'-principe wordt daartoe weer ingezet in de uitvoering van art. 54 §1 van het preventiedecreet.

Een eerste dossier dient zich aan: een overeenkomst met Umicore (Hoboken) waarbij de middelen (begroot op 100.000 euro per jaar) te ontvangen via een overeenkomst, worden uitgegeven aan een subsidie aan Logo Antwerpen, meer bepaald een versterking van de capaciteit van de medische milieukundigen, en het uitvoeren van een milieugezondheidskundige surveillance van jonge kinderen (Lood

in bloed) binnen de historische en actuele milieukundige invloedssfeer van de fabriek.

De aanpassing aan het variabel krediet op het artikel GE0-1GDD4AE-WT basisallocatie GD308 'werking en toelagen preventief gezondheidsbeleid' zijn ingediend onder fichevorm voor de begrotingsopmaak 2019:

- Fiche U2 raming uitgavenkredieten BO 2019, begrotingsartikel GE0-1GDD4JA-WT
- Fiche M2 raming ontvangsten BO 2019, begrotingsartikel GE0-9GDDTJA-OW

Concreet met betrekking tot:

- De expertisekosten proefproject alternatieve beheersmaatregelen Legionella, wordt een ontvangst van 30 duizend euro begroot (3 dossiers à ratio 10 duizend euro per dossier) die via een raamovereenkomst door het Agentschap Zorg en Gezondheid zal ingezet worden om expertadvies te bekomen voor het respectievelijk aangevraagde proefproject.
- Het fonds 'vervuiler betaalt', wordt een ontvangst van 100 duizend euro begroot (1 dossier) via een overeenkomst, en zal door het Agentschap Zorg en Gezondheid ingezet worden voor een subsidie van het Logo Antwerpen vzw (85 duizend euro) en een humane biomonitoringcampagne (15 duizend euro).

Teneinde deze aanpassingen door te voeren is het nodig om het programmadecreet hierop aan te passen.

Repliek op de Raad van State:

De Raad van State komt in haar advies tot de conclusie dat de ontvangsten en uitgaven bedoeld in de ontworpen paragrafen 2/7 en 3/7 de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap te buiten gaan en ook niet kunnen worden ingepast in de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.

In reactie op deze opmerking kan verwezen worden naar de memorie van toelichting van het decreet van 21 november 2003, wanneer dezelfde opmerking van de Raad van State geformuleerd werd.

Met betrekking tot het huidig voorstel zijn enkele belangrijke aanvullingen van toepassing op deze zienswijze rond de inzet van bevoegdheden, dit door het doel 'bescherming van de volksgezondheid' te benadrukken, waarvan het preventieve gezondheidsbeleid 'Milieugezondheidszorg' een belangrijk onderdeel vormt. In relatie tot artikel 3 van het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003 waar 'een verbetering van de volksgezondheid, meer bepaald het behalen van gezondheidswinst op Vlaams bevolkingsniveau of het verhogen van de efficiëntie van het gezondheidsbeleid, om zo te kunnen bijdragen tot een verhoging van de levenskwaliteit' wordt beoogd, zullen de maatregelen genomen moeten worden binnen de bestaande rechtsbasissen van volksgezondheid, milieubeleid, mobiliteitsbeleid, ... Dit als een onderdeel van het beleid inzake preventieve gezondheidszorg, hiervoor gebruik makend van het facettenbeleid. Cf. artikel 4, §2, van dit decreet, omvat het facettenbeleid geen initiatieven die vallen onder de bevoegdheden van de federale overheid.

Met deze bepaling wordt enkel de uitvoering mogelijk gemaakt van een financiële regeling die zijn basis reeds vindt in het BVR van 9 februari 2007 en het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003.

De Raad van State merkt tevens op dat vereist is dat de ontvangsten en de uitgaven van een begrotingsfonds in nauwkeurige en strikte bewoordingen zijn omschreven en dat een decretale regeling dient te worden uitgewerkt van de bij

overeenkomsten te bepalen bijdragen van bedrijven die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid.

De bepalingen m.b.t. het besluit van 9 februari 2007 zijn zeer specifiek weergegeven in artikel 19, 20 en 21 van dit besluit, met meer toelichting in item 1 'De aanvraag' van bijlage I aan dit besluit: 'alle kosten die verbonden zijn aan de erkenning, realisatie en voortgangsbewaking van het proefproject zijn ten laste van het proefproject of van de exploitant'. De bijdrage in kwestie van dit proefproject zelf wordt geregeld via een overeenkomst met de verantwoordelijke of exploitant van het proefproject (de overeenkomst is dus de juridische basis). De uitgave wordt geregeld onder een kaderovereenkomst waarbinnen het advies in kwestie kan afgenomen worden, ook met toepassing van het algemene overeenkomstrecht. Beide overeenkomsten worden respectievelijk opgenomen in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap (bij aanpassing of opmaak): dit cf. het advies van de Inspectie van Financiën met betrekking tot het begrotingsfonds. Eenzelfde regeling geldt voor de toepassing van artikel 54 van het decreet van 21 november 2003: de inkomsten worden vastgelegd via overeenkomst, in uitvoering van artikel 54 §3 '...ten laste van bedrijven en/of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid.', de uitgaven worden ook vastgelegd met als doel cf. artikel 54 §1 '... een netwerk oprichten voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking, ...'. Specifieker kan dit niet bepaald worden omdat de omvang en inhoud van het netwerk afhankelijk is van de chemische parameters, statistische power, epidemiologische overwegingen, ... Dus wordt dossier per dossier bekeken en respectievelijk via een overeenkomst voorzien.

De Raad van State merkt ook op dat de bijdrage die met de ontworpen bepaling wordt beoogd niet kan worden gelijkgesteld met de "verplichte financiële bijdrage" waarvan gewag wordt gemaakt in artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003. De Raad van State merkt op dat veeleer een nieuwe regeling wordt beoogd van vrijwillige bijdragen. Het is inderdaad zo dat de Vlaamse Regering op basis van dit artikel een verplichte financiële bijdrage kan opleggen, het artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003 sluit vrijwillige bijdragen dan ook niet uit. De initiatieven zullen case by case worden bekeken en onderhandeld in overeenkomsten. Wat betreft het gedeelte milieugerelateerde heffingen zal dit in onderlinge overeenkomst gebeuren tussen de verschillende bevoegde ministers.

Afdeling 4. Opheffing wettelijke bepaling tweede pensioenpijler

Artikel 33

Ingevolge de 6de staatshervorming zijn de deelstaten sinds 1 juli 2014 juridisch bevoegd voor de residentiële ouderenzorg, de revalidatieconventies, de revalidatieziekenhuizen, de initiatieven voor beschut wonen, de psychiatrische verzorgingstehuizen en de multidisciplinaire begeleidingsteams palliatieve verzorging. Bijgevolg is Vlaanderen sinds die datum bevoegd om wettelijke bepalingen die betrekking hebben op voormelde sectoren te wijzigen of op te heffen.

Artikel 55 van de programmawet van 20 juli 2006 bepaalt dat in uitvoering van het sociaal akkoord dat betrekking heeft op de federale gezondheidssectoren en dat in 2005 door de federale regering werd gesloten met de betrokken representatieve organisaties van werkgevers en werknemers twee sectorale fondsen worden gevestigd bij de Federale Pensioendienst, respectievelijk voor de werknemers van de private en publieke sector en voor de zelfstandige verpleegkundigen. Vanaf 2018

worden bedragen die bedoeld zijn voor de werknemers met een arbeidsovereenkomst bij een werkgever van de publieke sector, door het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering overgedragen naar het Sectoraal Spaarfonds van de federale sectoren ten gunste van de werknemers met een arbeidsovereenkomst bij een werkgever van de publieke sector.

Concreet komt dit erop neer dat voor de gezondheidssectoren die ingevolge de 6de staats hervorming werden overgeheveld naar Vlaanderen (residentiële ouderenzorg, multidisciplinaire begeleidingsteams palliatieve zorg, revalidatieconventies, revalidatieziekenhuizen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschut wonen) het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) in 2015 tot en met 2018 in uitvoering van dat artikel 55 van de programmawet van 20 juli 2006 en met toepassing van het protocolakkoord afgesloten tussen het RIZIV en de deelgebieden, jaarlijks aan zowel de Federale Pensioendienst als aan het Sectoraal Spaarfonds een bepaald bedrag heeft gestort.

Inmiddels werd evenwel het sociaal akkoord van 2005 overgenomen in enerzijds het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en anderzijds het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging.

Om een dubbele claim op de stortingen voor de tweede pensioenpijler te vermijden, is het bijgevolg nodig om artikel 55 van de programmawet van 20 juli 2006 op te heffen.

Afdeling 5. Overeenkomsten tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid

Artikel 34

In het kader van het actiepunt 12 van het plan eGezondheid worden vanuit het RIZIV middelen ter beschikking gesteld voor de co-financiering van opleidingsprojecten rond de bevordering van ICT-gebruik in de eerste lijn. De besteding van deze middelen wordt vastgelegd in een overeenkomst. De voorgestelde wijziging heeft betrekking op twee projectperiodes: een projectperiode die reeds lopende is en een tweede traject dat wordt opgestart.

De bestaande projectperiode loopt van 1 juli 2017 t.e.m. 31 december 2018. Op 27 januari 2017 werd een overeenkomst opgesteld tussen het RIZIV en VAZG in het kader van de co-financiering in kader van het actiepunt 12 van het plan eGezondheid voor opleidingsprojecten rond de bevordering van ICT-gebruik in de eerste lijn.

De Vlaamse overheid diende voor deze overeenkomst twee projectvoorstellen, voor een totaalbedrag van 643 duizend euro, in. Deze projecten zijn het 'Vitalink clusterproject fase 3' (200 duizend euro) en het 'transEL project' (EL staat voor eerste lijn; 443 duizend euro). Beide projecten werden goedgekeurd en op 27 januari 2017 werd bovenvermelde overeenkomst tussen beide partijen ondertekend.

Het Vitalink clusterproject fase 3 is reeds afgerond. Het transEL-project kent echter een latere einddatum dan de einddatum van de huidige overeenkomst. Daarom werd beslist om een avenant op te stellen om de bestaande overeenkomst van 27 januari 2017 te verlengen van 31 december 2018 tot 31 december 2019.

Daarnaast heeft het RIZIV aan de hand van een mission statement ook de voorwaarden geformuleerd voor een nieuwe projectperiode waarin opnieuw 643

duizend euro ter beschikking gesteld wordt voor de co-financiering van opleidingsprojecten rond de bevordering van ICT-gebruik in de eerste lijn.

Het Agentschap Zorg en Gezondheid diende drie verschillende projectvoorstellen in

- een opleidingstraject rond het zorgzwaarteinstrument belRAI (437 duizend euro)
- een onderzoekstraject rond de kwaliteit van de Sumehr (102 duizend euro)
- een onderzoekstraject rond de Multidisciplinair Farmacologisch Overleg (102 duizend euro)

De nieuwe projectperiode zal lopen van 1 januari 2018 t.e.m. 31 december 2020. Er is ook een nieuwe overeenkomst opgesteld voor deze nieuwe projecten.

Het huidige contract

Artikel 2 paragraaf 2/7 treedt in werking op 1 januari 2019.

Artikel 2 paragraaf 2/8 treedt in werking op 1 januari 2018.

Artikel 2 paragraaf 3/7 treedt in werking op 1 januari 2019.

Artikel 2 paragraaf 3/8 treedt in werking op 1 januari 2018.

De bepalingen treden in werking respectievelijk op de ingangsdata die worden vermeld in de overeenkomsten waarop ze betrekking hebben:

- het avenant bij de overeenkomst van 27 januari 2017 bepaalt dat de looptijd van de huidige overeenkomst wordt verlengd met de periode 1 januari 2019 tot 31 december 2019;
- de nieuwe overeenkomst van 1 oktober 2018 bepaalt een looptijd van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020. De looptijd van deze overeenkomst werd mede bepaald door de mission statement die vanuit het RIZIV werd opgesteld en de projectvoorstellen die het Agentschap Zorg en Gezondheid indiende in het kader van deze cofinanciering. De overeenkomst is noodzakelijk om de middelen vanuit het RIZIV te kunnen ontvangen.

Repliek op de Raad van State:

Gelet op de beschrijving en doelstellingen van de projecten, merkt de Raad van State op dat zowel de avenant bij de bestaande overeenkomst als de nieuwe overeenkomst op het eerste gezicht niet strijdig zijn met de bevoegdheidsverdeling inzake gezondheidszorg na de Zesde Staatshervorming. Niettemin is de Raad van State van mening dat niet op sluitende wijze kan worden geconcludeerd dat deze financiële middelen enkel betrekking hebben op federale bevoegdheden.

Het is echter onvermijdelijk dat het multidisciplinair delen van medische- en zorggegevens tussen verschillende zorgverleners een gedeelde bevoegdheid van de verschillende overheden wordt die in de eerste plaats wordt beïnvloed door de zorgsetting waarin deze gegevensdeling gebeurt. Dit neemt niet weg dat de ingediende projectvoorstellen waarop deze overeenkomsten betrekking hebben, maximaal zullen inzetten op het ondersteunen van de federale acties binnen het Vlaanderen. Het standpunt en de argumentatie betreffende de besteding van deze middelen wordt daarom aangehouden. Vervolgens stelt de Raad van State zich de terecht de vraag of het protocolakkoord waarin deze co-financieringsacties hun oorsprong vinden, minstens voor wat betreft de federale overheid, aan de parlementaire instemming moeten worden onderworpen. Zoals meegedeeld aan de Raad van State, worden de middelen toegekend in het kader van het huidige plan eGezondheid en het hieraan verbonden protocolakkoord van 19 oktober 2015 'Actualisering van het Actieplan eGezondheid – Actieplan 2015-2018 (V2.0)'. Gelet op de het feit dat het huidige protocolakkoord betreffende e-Gezondheid afloopt op het einde van dit jaar, lijkt het niet meer opportuun om hier nog werk van te maken doch kan dit worden meegenomen naar de federale partners als aandachtspunt bij de opmaak van een nieuwe actieplan voor eGezondheid.

Hoofdstuk 11. Landbouw en Visserij

Afdeling 1. Landbouwrampenfonds – uitsluiten teelt- en oogstschade

Artikel 35

Er wordt tegen uiterlijk 1 september 2019 een nieuwe regeling uitgewerkt en van kracht voor de vergoeding van teelt- en oogstschade veroorzaakt door gangbaar verzekerbare risico's bij landbouwers.

Met het oog op de nieuwe regeling, wordt nu gesteld dat de huidige regeling van vergoeding teelt- en oogstschade binnen het landbouwrampenfonds, niet meer van toepassing zal zijn op landbouwrampen, erkend vanaf 1 september 2019.

Teelt- en oogstschade die het gevolg zijn van een landbouwramp die voorafgaand aan 1 september 2019 als dusdanig erkend werd door de Vlaamse Regering, blijft onverminderd vergoed worden krachtens de Wet van 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen. Dit betreft de verdere afhandeling en betaling van op dat ogenblik reeds hangende shadedossiers.

Omwille van de rechtstreekse budgettaire implicaties op de begroting 2019 worden deze bepalingen opgenomen in het Programmadecreet BO2019.

Repliek op de Raad van State:

Er wordt verwezen naar de repliek op de Raad van State bij artikel 11 en 12.

Hoofdstuk 12. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Uitbreiding Tijdelijk Onderwijs Aan Huis (TOAH) naar kleuters vanaf 2,5 jaar

Artikel 36

Algemeen

De maatregelen omtrent onderwijs aan zieke en dus van hun thuishchool afwezige kinderen zijn een goed voorbeeld van beleid dat systematisch verbeteringen aanbrengt, op basis van ervaring met de bestaande regelgeving en op basis van vaststellingen en vragen vanuit het werkveld.

Het recht op Tijdelijk Onderwijs Aan Huis (TOAH) werd in het basisonderwijs geïntroduceerd door het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. Toen startte het TOAH met 2 lestijden per week, na een afwezigheid van minstens 28 dagen, er was geen regeling voor kinderen die omwille van ziekte en ongeval niet langdurig maar wel veelvuldig afwezig zijn, de regeling was beperkt tot de leerplichtige leerlingen.

Door de jaren heen zijn er verschillende verbeteringen aangebracht (4 lestijden, wachttijd ingekort tot 21 dagen, uitbreiding naar secundair onderwijs, een regeling voor de chronisch zieke leerlingen, uitbreiding naar vijf jarigen). Het recht op synchroon internetonderwijs (SIO) werd, na een periode van projecten, decretaal verankerd in 2014.

Vandaag zetten we opnieuw een stap. De bestaande regeling voor TOAH wordt uitgebreid naar alle kleuters, niet enkel de vijfjarigen.

Tot nu toe werd er van uitgegaan dat het weinig zin had om TOAH voor jonge kleuters te voorzien omdat er nog geen vakinhouden overgedragen (kunnen) worden (er zijn geen eindtermen) en omdat we er bij kleuters van uitgingen dat de ontwikkeling vooral in het klasgebeuren zelf zit.

Van die argumentatie moeten we vandaag vaststellen, samen met POZILIV (het Platform voor Onderwijs aan Zieke Leerlingen in Vlaanderen), dat we ze niet langer kunnen en willen handhaven.

Kleuteronderwijs is geen leerplichtonderwijs, maar is daarom niet minder belangrijk. Integendeel, kleuteronderwijs vormt hét fundament voor optimale kansen en een succesvolle schoolloopbaan. Deelname aan onderwijs op vroege leeftijd verkleint de kans op schoolse achterstand en vergroot de kans op gekwalificeerd uitstromen. Met het actieplan kleuterparticipatie zetten we in op maximale participatie aan het kleuteronderwijs. Deze maatregel helpt de doelstellingen opgenomen in het actieplan kleuterparticipatie mee realiseren.

Het is correct dat er in het kleuteronderwijs geen eindtermen gelden, maar er zijn wel ontwikkelingsdoelen en die zijn even belangrijk. Tijdens TOAH met een jonge kleuter kan de leerkracht wel degelijk op een onderwijskundige manier (planmatig, stapsgewijs, geëvalueerd ...) werken aan het verwerven van kleutertechnieken, aan het verwerven van woordenschat, aan het verwerven van een aantal vaardigheden (zelfredzaamheid), aan het opwekken van interesses, stimuleren en uitdagen....

In die optiek past TOAH voor hele jonge kinderen in het algemene kader dat we hanteren voor alle maatregelen die we uitwerken voor zieke kinderen, nml. 'achterstand beperken' en de '(re)integratie voorbereiden'.

Doordat we vanaf nu TOAH voor alle kleuters voorzien kan het initiatief van 'Kom Op Tegen Kanker': 'Thuisonderwijs aan oncologische patiënten in het kleuteronderwijs', waarvoor deze jaarlijks 7.000 euro projectsubsidie ontving, stopgezet worden. Het 'thuisonderwijs aan oncologische patiëntjes' valt voortaan mee onder de standaard-regeling TOAH.

Bij kleuters is er geen registratie van de (reden van de) afwezigheden. Een dergelijke registratie wordt niet geïntroduceerd. De uitbreiding van TOAH naar het gehele kleuteronderwijs vergt dus een grote(re) alertheid bij iedereen die bij het zieke kind betrokken is (ouders, school, de medische sector, CLB...).

SIO (Bednet) breiden we (nog) niet uit tot de 2,5-jarigen. Het zelfstandig gebruik van de apparatuur door de heel jonge kleuter is wellicht niet haalbaar, ook niet na mogelijke technische aanpassingen. Op termijn, na ervaring met TOAH voor jonge kleuters te hebben opgebouwd kan opnieuw bekeken worden of SIO ook voor de jongste kleuters van betekenis kan zijn.

Artikelsgewijze toelichting

Het Tijdelijk Onderwijs Aan Huis (TOAH) is voor het basisonderwijs geregeld in het artikel 34 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. De uitbreiding tot de jonge kleuters leidt tot de volgende aanpassing:

1. In de eerste paragraaf wordt er een opsplitsing gemaakt tussen TOAH en SIO waar tot nu toe de leeftijden gelijk liepen. Deze paragraaf wordt nu asymmetrisch, wegens het leeftijdsverschil tussen TOAH (geen beperking) en SIO (pas vanaf 5 jaar). De bepaling dat TOAH en SIO tegelijkertijd kan ingezet worden voor een afwezige leerling blijft uiteraard behouden.

2. In de tweede paragraaf wordt "Bij langdurige afwezigheid wegens ziekte of ongeval van een regelmatig ingeschreven leerplichtige leerling" geschrapt. Enerzijds omdat de herhaling van de notie "langdurige afwezigheid wegens ziekte of ongeval" overbodig is, anderzijds omdat de beperking tot de leerplichtige leerling niet meer correct is.

Repliek op de Raad van State:

De bepaling "onder de voorwaarden door de regering bepaald" wordt niet door het programmadecreet geïntroduceerd, deze bepaling staat al in het decreet

basisonderwijs van 25 februari 1997 sinds 1997. Bij de uitvoering blijven we het grondwettelijk kader respecteren.

Afdeling 2. Eenmalig werkingsbudget voor het kleuteronderwijs

Artikel 37

De voorbije decennia werd het kleuteronderwijs minder betoelaagd dan het lager onderwijs. Dit had voornamelijk te maken met het feit dat kleuteronderwijs geen leerplicht is en een ingeschreven kleuter veel minder regelmatig participeerde aan het onderwijs dan de ingeschreven leerling in het lager onderwijs. Maar er bestond tevens een opvatting dat de nood aan pedagogische en didactische middelen in het kleuteronderwijs minder groot waren dan in het lager onderwijs. De laatste jaren zijn de opvattingen ter zake gewijzigd. De aanwezigheid van de ingeschreven kleuters is sterk toegenomen en kan de vergelijking met de aanwezigheid in het leerplichtonderwijs doorstaan.

Deze gewijzigde opvattingen hebben er voor gezorgd dat enkele jaren geleden de lat inzake basisomkadering tussen het kleuteronderwijs en het lager onderwijs werd gelijk gelegd. Inzake toekenning van de werkingsmiddelen is dat nog niet het geval. Sinds het schooljaar 2017-2018 werd een eerste stap gezet in de gelijkschakeling van de werkingsmiddelen tussen kleuter en lager onderwijs.

Er wordt in 2019 10 miljoen euro extra werkingsmiddelen toegekend aan het kleuteronderwijs voor het schooljaar 2018-2019. De middelen kunnen ook aangewend worden in het schooljaar 2019-2020. Het werkingsbudget wordt verdeeld naar evenredigheid van het aantal kleuters in de school op 1 februari 2018 ten opzichte van het totaal aantal kleuters in het basisonderwijs.

Het saldo van 397.607 euro van van cao xi wordt in het begrotingsjaar 2019 uitbetaald als werkingsmiddelen voor het kleuteronderwijs.

Repliek op de Raad van State:

De tekst van het artikel werd aangepast aan de suggesties van de Raad van State.

Afdeling 3. Aanpassing budget lerarenplatform basisonderwijs

Artikel 38

Met het programmadecreet 2018 werd het lerarenplatform basisonderwijs ingevoerd. In artikel 153septies decies is bepaald dat het aantal beschikbare voltijdse equivalenten 2500 bedraagt voor alle scholen van het basisonderwijs. Indien niet alle scholen deelnemen wordt dit aantal proportioneel verminderd.

Aangezien alle basisscholen uiterlijk op 5 juni 2018 moesten laten weten of ze deelnemen aan het proefproject lerarenplatform, kon begin september bepaald worden hoeveel scholen niet deelnemen en welk aandeel budget zij vertegenwoordigen ten opzichte van het totale aantal basisscholen. Voor het schooljaar 2018-2019 werden 661 lestijden lerarenplatform niet aangewend. Dit komt overeen met 27,78 voltijdse equivalenten.

Deze 27,78 voltijdse equivalenten vertegenwoordigen een budget van 167.519 euro. Het budget voor 2018 bedraagt 45.687 euro ($167.519 \times 3/11$).

Op dinsdag 11 september 2018 werd tijdens de gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X, van onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van het

overkoepelend onderhandelingscomité met de overheid en de sociale partners beslist om de resterende middelen te verdelen over alle deelnemende samenwerkingsplatformen. Dit gebeurt volgens hetzelfde verdelingsmechanisme als de oorspronkelijke verdeling van de middelen.

Het bovenvermeld artikel bepaalt bijgevolg dat het aantal beschikbare voltijdse equivalenten dat niet werd ingevuld omdat niet alle scholen deelnemen aan het lerarenplatform, verdeeld moet worden over de deelnemende samenwerkingsplatformen. In het tweede lid is uitgelegd hoe deze verdeling gebeurt.

Deze maatregel treedt in werking op 1 oktober 2018. Aangezien de lerarenplatforms op die datum starten en er vooraf consensus was over de aanwending van het restbudget van de scholen die niet deelnemen, moet deze maatregel op die dag ingaan. Op die manier kunnen de scholen maximaal gebruik maken van het aantal toegekende uren lerarenplatform.

Afdeling 4. Eenmalig werkingsbudget voor werkdrukverlaging in het basisonderwijs

Artikel 39

Er wordt in 2019 10 miljoen euro extra werkingsmiddelen toegekend aan de scholen voor het basisonderwijs om in het schooljaar 2018-2019 de leerkracht in de klas te ondersteunen. De werkingsmiddelen dienen aangewend te worden voor het aanwerven van personeel. De werkingsmiddelen moeten ten goede komen van de leraar in de klas en moeten worden aangewend op basis van criteria die lokaal worden afgesproken in het bevoegde lokaal comité. De middelen kunnen ook aangewend worden in het schooljaar 2019-2020. Het werkingsbudget per basisschool wordt berekend a rato van het aandeel van de lestijden van het vorige schooljaar van de betreffende school ten opzichte van het totaal aantal lestijden van het vorige schooljaar van alle basisscholen samen, waarbij onder het totale aantal lestijden wordt verstaan de som van het totale aantal:

- a) lestijden volgens de schalen;
- b) SES-lestijden;
- c) additionele lestijden volgens de schalen gebaseerd op de leerling-leerkracht -ratio;
- d) aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijkkansenbeleid in het buitengewoon basisonderwijs;
- e) aanvullende lestijden godsdienst, niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing.

Naast deze 10 miljoen euro werkingsmiddelen worden met ingang van 1 januari 2019 ook 20 miljoen middelen toegevoegd aan de puntenenveloppe voor de aanstelling van administratief personeel in de basisscholen. Hiervoor is geen bijkomende decreetsbepaling vereist.

Wijziging naar aanleiding van de onderhandelingen:

De aanvulling in de tekst voorziet erin dat de middelen aangewend worden ten behoeve van de werkdrukverlaging in de klas

Afdeling 5. Schrappen voorwaarde dat een school voor buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4 type 5 enkel bij een universitair ziekenhuis kan worden opgericht.

Artikel 40 tot en met 44

Momenteel wordt in de regelgeving secundair onderwijs een ziekenhuisschool gedefinieerd als een school voor buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 4, type 5, verbonden aan een universitair ziekenhuis of een residentiële setting of een preventorium. De regelgeving secundair onderwijs wordt in overeenstemming gebracht met die van het basisonderwijs, zodat voortaan opleidingsvorm 4 type 5 ook kan worden ingericht in een niet universitair ziekenhuis. Momenteel zijn er in het buitengewoon secundair onderwijs al twee scholen die om historische redenen niet verbonden zijn aan een universitair ziekenhuis of preventorium (Pulderbos en Inkendaal) en toch opleidingsvorm 4 type 5 aanbieden.

Wanneer de voorwaarde van een "universitair ziekenhuis" vervalt om een school voor buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4 type 5 op te richten, komen in principe alle ziekenhuizen in aanmerking om een programmatieaanvraag in te dienen voor goedkeuring bij de Vlaamse Regering. Een programmatieaanvraag kan uiterlijk ingediend worden op 30 november van het schooljaar voorafgaand aan de oprichting.

De administratie ontving vorig schooljaar een aanvraag van psychiatrisch ziekenhuis De Asster in Sint-Truiden om een autonome ziekenhuisschool te worden.

Afdeling 6. Aanpassing budget lerarenplatform secundair onderwijs

Artikel 45

Bij het programmadecreet begrotingsaanpassing 2018 werd in de codex secundair onderwijs voorzien in de oprichting van lerarenplatforms in het secundair onderwijs. Het budget voor dit pilootproject werd vastgelegd in het programmadecreet. Voor het secundair onderwijs werd het voorziene budget echter overschreden.

In dit programmadecreet 2018 is het volgende opgenomen: "De totale som van de uren-leraar en lesuren zoals bepaald in artikel 22/8 van alle deelnemende scholen mag niet meer bedragen dan 148.422 uren-leraar/lesuren. Het aantal beschikbare voltijdse equivalenten bedraagt 350 voor het secundair onderwijs voor het totaal van alle deelnemende scholen. De omzetting van voltijdse equivalenten naar lesuren of uren-leraar gebeurt door het aantal voltijdse equivalenten te vermenigvuldigen met 21,47."

Bij het voorstel tot selectie van de scholen (op voordracht van het GO! en de koepels) bedroeg de totale omkadering van die scholen 156.917 uren. Het totaal aantal extra uren in het lerarenplatform komt dan op 7.941 uren, omgerekend naar VTE komt dit op 369,87 VTE.

Op het onderhandelingscomité is dan voorgesteld om die extra uren toch toe te kennen en hiervoor een deel van het restbudget koopkracht (434.607 euro op 2018) van de cao XI aan te wenden.

Op 10 juli 2018 werd het begrotingsakkoord verkregen voor deze uitbreiding van het budget, op voorwaarde dat "de budgettaire kost gedekt zou worden via een decretale aanpassing van het saldo van het luik koopkracht van cao XI in het programmadecreet bij BO19." De wettelijke bepaling met betrekking tot het maximaal aantal uren-leraar/lesuren van 156.917 uren (i.p.v. 148.422 uren-leraar/lesuren) en de 369,87 VTE (i.p.v. 350 VTE) is daarom aangepast in voorliggend decreetsartikel.

Deze maatregel treedt in werking op 1 oktober 2018. Aangezien de lerarenplatforms op die datum starten en er bij de selectie van de scholen een consensus was over de uitbreiding van het aantal toegekende uren voor het lerarenplatform, moet deze maatregel op die dag ingaan. De meerkost is eveneens berekend vanaf 1 oktober 2018.

Afdeling 7. Cao V Hoger Onderwijs

Artikel 46

Het voorliggende artikel regelt de toepassing van cao V voor het hoger onderwijs.

Repliek op de Raad van State:

De bedragen en de verdelingswijze werden opgenomen in het decreet.

Afdeling 8. Inkanteling HBO5/SLO-opleidingen volwassenenonderwijs

Artikel 47

Vandaag worden er binnen de loonkredieten voor het volwassenenonderwijs middelen voorzien voor de betaling van de personeelsleden aangesteld binnen de specifieke lerarenopleiding. Wanneer het duidelijk is welke mensen effectief de overstap maken van het volwassenenonderwijs naar het hoger onderwijs kan bekeken worden welke kredieten bijkomend kunnen overgedragen worden vanuit de loonkredieten van het volwassenenonderwijs naar de werkingstoelagen van de hogescholen of de universiteiten. Het verdelingsmechanisme kan rekening houden met de effectieve kost van het overgedragen personeelskader in de hogescholen of universiteiten. De bijkomend overgedragen kredieten omvatten minimaal het bedrag dat vandaag binnen de loonkredieten wordt besteed aan de personeelsleden die aangesteld zijn in een niet vacante betrekking ter vervanging van de personeelsleden die vastbenoemd zijn of tijdelijk aangesteld van doorlopende duur binnen de specifieke lerarenopleiding en wiens afwezigheid bezoldigd is.

Afdeling 9. Bijkomende financiering voor de uitbreiding van de studieomvang van de bacheloropleiding verpleegkunde

Artikel 48

De studieomvang van de professioneel gerichte bacheloropleiding bachelor in de verpleegkunde werd uitgebreid tot 240 studiepunten, jaar na jaar vanaf het academiejaar 2016-2017, door het BVR van 15 juli 2016 tot uitbreiding van de studieomvang van de professioneel gerichte bacheloropleiding bachelor in de verpleegkunde in het hoger onderwijs in Vlaanderen:

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14991>

Om te vermijden dat de uitbreiding van studieomvang een nadelig effect heeft op de financiering van het hoger onderwijs is er vanaf de begrotingsjaren 2019 en 2020 dus een financiële injectie nodig. Dit wordt mede verantwoord door het feit dat de hogescholen tijdens een overgangsfase van enkele jaren tevens inspanningen moeten doen om tegelijkertijd studenten uit zowel het oude als het nieuwe curriculum op te leiden en te laten afstuderen.

De benodigde middelen werden voor het begrotingsjaar 2019 geraamd op 2,85 miljoen euro en op 11,42 miljoen euro (totale geraamde bedrag) in 2020.

Met het voorliggende artikel worden deze bedragen decretaal verankerd en wordt de verdelingswijze van deze middelen vastgelegd. In een overgangperiode worden deze middelen enkel toegekend aan de hogescholen die de bacheloropleiding in de verpleegkunde aanbieden. De middelen worden onder de hogescholen verdeeld op basis van het aantal financieringspunten diploma's (Fpi diploma) die elke hogeschool genereert binnen de bacheloropleiding verpleegkunde.

De beste benadering voor de verdeling van de bijkomende middelen is het aantal diploma's in het 4e jaar, maar de middelen worden in 2019 voor de eerste maal toegekend en er worden in 2019 geen diploma's uitgereikt. Een goede benadering is daarom het aantal diploma's uitgereikt in het derde jaar. Hierbij gaat de decreetgever uit van de veronderstelling dat het aantal gediplomeerden in de toekomst allemaal instromen in het vierde jaar. De verdeling op basis van het aantal diploma's moet worden gelezen als het aantal financieringspunten diploma (dus rekening houdend met de weging werk/studietoelagen en VAPH). Om de volatiliteit in de jaarlijkse financiering te beperken wordt geopteerd voor een vijfjarig gemiddelde (conform het gebruikte tijds kader van de overige werkingsmiddelen binnen de basisfinanciering hoger onderwijs)

Om in de toekomst rekening te kunnen houden met eventuele wijzigende verhoudingen van het aantal studenten per hogeschool in de nieuwe opleiding, wordt dit apart bedrag gradueel afgebouwd en toegevoegd aan het variabel onderwijsdeel ten behoeve van de professionele bacheloropleidingen. Op basis hiervan worden de middelen ontkleurd en generiek verdeeld zoals de andere werkingsmiddelen conform het marktaandeel van elke instelling.

Repliek op de Raad van State:

Het gekozen criterium en de gevolgen ervan op de financiering van de hogescholen werden nader verantwoord.

Afdeling 10. Subsidie KULeuven voor de optie "islamitische theologie en godsdienstwetenschappen"

Artikel 49

Op 12 juli 2013 werd een conceptnota betreffende een opleidingsaanbod Islamitische theologie en godsdienstwetenschappen op universitair niveau en een professionaliseringsaanbod voor imams goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In uitvoering van deze conceptnota werd een optie Islamitische theologie en godsdienstwetenschappen ingebed in de Master of Arts in de wereldreligies van de Katholieke Universiteit Leuven.

Sinds 2014 wordt via een jaarlijkse subsidie bijgedragen in de personeels- en werkingskosten die worden gemaakt bij de organisatie van de optie Islamitische theologie en godsdienstwetenschappen.

Met het voorliggende artikel wordt deze subsidie decretaal verankerd.

Afdeling 11. Inkanteling HBO5/SLO-opleidingen beroepsonderwijs

Artikel 50

Vandaag worden er binnen de loonkredieten voor het volwassenenonderwijs middelen voorzien voor de betaling van de personeelsleden aangesteld binnen het hoger beroepsonderwijs. Wanneer het duidelijk is welke mensen effectief de overstap maken van het volwassenenonderwijs naar het hoger onderwijs kan

bekeken worden welke kredieten bijkomend kunnen overgedragen worden vanuit de loonkredieten van het volwassenenonderwijs naar de werkingstoelagen van de hogescholen. Het verdelingsmechanisme kan rekening houden met de effectieve kost van het overgedragen personeelskader in de hogescholen. De bijkomend overgedragen kredieten omvatten minimaal het bedrag dat vandaag binnen de loonkredieten wordt besteed aan de personeelsleden die aangesteld zijn in een niet vacante betrekking ter vervanging van de personeelsleden die vastbenoemd zijn of tijdelijk aangesteld van doorlopende duur binnen het hoger beroepsonderwijs en wiens afwezigheid bezoldigd is.

Afdeling 12. Bijkomende investeringsmiddelen hogescholen

Artikel 51

Vanaf het academiejaar 2019-2020 worden de HBO5-opleidingen ingekanteld in het hoger onderwijs. De hogescholen zullen dan naast de professionele bachelors (en masters in de kunsten) ook graduaatsopleidingen (voormalige HBO5-opleidingen) inrichten. Om deze stijgende instroom op te vangen worden vanaf begrotingsjaar 2019 bijkomende investeringstoelagen voorzien ten bedrage van negen miljoen euro.

De middelen worden verdeeld op basis van het aantal unieke studenten binnen de graduaatsopleidingen.

Voor begrotingsjaar 2019 wordt in een overgangsregeling voorzien en worden de middelen verdeeld op basis van het aandeel van elke hogeschool in de toegekende leraarsuren bij de centra voor volwassenenonderwijs in schooljaar 2018-2019.

Daarnaast wordt een miljoen euro toegevoegd aan de reguliere investeringsmiddelen voor het opvangen van bijkomende investeringsnoden van de hogescholen.

Wijziging naar aanleiding van de onderhandelingen:

De wijziging komt tegemoet aan de vraag van de onderhandelaars naar een alternatief voor de machtigingen.

Afdeling 13. Bijkomende middelen wettelijke werkgeversbijdrage

Artikel 52

Artikel III.58 legt de bedragen vast voor de wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen voor de universiteiten. De bedragen opgesomd in paragraaf 1 van dit artikel zijn een bijdrage in het dekken van de kosten die voortvloeien uit de hogere loonlasten die de universiteiten als werkgever moeten dragen voor hun personeelsleden, dit in vergelijking met de loonlast die de Universiteit Gent als werkgever draagt.

De bedragen in paragraaf 2 zijn een bijdrage in de voorziening van de aanvullende pensioenregeling die deze universiteiten inrichten ten gunste van het administratief en technisch personeel die bezoldigd worden met de werkingsuitkeringen.

Door gewijzigde omstandigheden inzake loonlasten zijn de bedragen opgenomen in dit artikel niet langer toereikend om de beoogde doelstellingen te realiseren. In de begrotingsjaren 2017 en 2018 werd reeds een opstap gemaakt van telkens 1 miljoen euro om het tekort te verminderen. Voor het begrotingsjaar 2019 wordt een volgende budgettaire opstap van 1 miljoen euro vrijgemaakt.

Dit bedrag wordt verdeeld onder de universiteiten a rato van het bedrag dat iedere universiteit krijgt:

			Verdeling
Instelling	Bedrag BA2018	Aandeel	1000000
a) Katholieke Universiteit Leuven	20 494 775,74	71,46%	714551,84
b) Vrije Universiteit Brussel	6 776 919,28	23,63%	236277,78
c) Universiteit Antwerpen	1 151 852,62	4,02%	40159,42
d) Universiteit Hasselt	258 452,36	0,90%	9010,96
Totaal	28 682 000,00		1.000.000,00

Afdeling 14. Toelage hogere instituten en andere instellingen voor Schone Kunsten

Artikel 53

Het totale bedrag van de toelage voor de hogere kunstinstuten is vastgelegd op 3.202.000 euro vanaf 1 januari 2007. In 2018 werd met een bijkomende toelage van 400.000 euro een eerste aanzet gegeven voor een verhoging van het budget van deze instellingen, dat in tegenstelling tot dat van de andere hogeronderwijsinstellingen, sinds het begin van vorige legislatuur niet aangepast werd. Met het voorliggende artikel wordt deze inhaalbeweging verder gezet en wordt voorzien in een bijstelling van 400k euro, die proportioneel zal verdeeld worden op basis van de huidige budgetten.

Afdeling 15. Technische aanpassing regeling tot toekenning van een aanvullend pensioenbedrag aan de personeelsleden van de centra voor basiseducatie.

Artikel 54

Er werd via het Programmadecreet BA 2018 een decretale grondslag voorzien in het decreet volwassenenonderwijs opdat de uitbetaling van het aanvullend pensioenbedrag aan de personeelsleden van de centra voor basiseducatie kan gebeuren conform het eenparig akkoord dat tussen de sociale partners werd bereikt over het voorstel tot regeling van een aanvullend pensioen voor de personeelsleden van de centra voor basiseducatie voor de diensten gepresteerd tussen 1 september 2008 en 31 december 2017 (protocol nr. 78 en 78BIS). De decretale verankering gebeurde bij de bepalingen m.b.t. uitbetaling van de salarissen van de personeelsleden van de centra basiseducatie door de bevoegde administratie.

Echter, het voorstel werd intussen verduidelijkt in een protocol nr. 86 en vervangt het voorstel dat werd opgenomen in de protocollen nr. 78 en nr. 78BIS. Een technische aanpassing is noodzakelijk zodat het juiste nummer van protocol staat vermeld.

Het protocol nr. 86 waarop deze decretale grondslag steunt is in het VOCBE afgesloten op 13 juli 2018 en vervangt de protocollen nr. 78 en 78BIS. Conform de bepalingen van protocol NR. 86 zal de administratie in december 2018 overgaan tot de eerste uitbetaling van een aanvullend pensioenbedrag aan de betrokken personeelsleden.

Afdeling 16. Aanpassing berekening werkingstoelagen cbe en cvo

Artikel 55 en 56

In het nieuwe financieringssysteem van het volwassenenonderwijs wordt er niet langer gewerkt met de Dienst Afzonderlijk Beheer Fonds Inschrijvingsgelden Centra voor Volwassenenonderwijs voor de inning van inschrijvingsgelden en toekenning van werkingsmiddelen. De geïnde inschrijvingsgelden van zowel cbe als cvo zullen via een begrotingsfonds aan de overheid overgemaakt worden. De middelen van dit fonds zullen worden aangewend voor de betaling van de werkingsmiddelen en de premie aan cursisten. Gezien de gestage toename van het aantal cursisten met een volledige of gedeeltelijke vrijstelling van inschrijvingsgeld zullen de ontvangen inschrijvingsgelden niet volstaan om de werkingstoelagen volledig te betalen. De nodige bijkomende middelen zullen voorzien worden op een uitgavenartikel ten laste van de Vlaamse begroting. Volgens de huidige bepalingen van het decreet moeten de werkingsmiddelen aan de cbe en cvo in een eerste schijf voorafgaand worden uitbetaald en in een tweede schijf aan het begin van het betreffende schooljaar ($n - n+1$). Bij de opmaak van de begroting 2019 is echter gebleken dat dit niet evident is. In maart van het voorafgaande schooljaar zijn de eventuele fusies van centra nog niet bekend. Bovendien moet de betaling van het saldo in oktober van het jaar n eigenlijk al bij de opmaak van de begroting in mei van het jaar $n-1$ berekend worden terwijl op dat moment de voorbije referteperiode nog niet volledig afgesloten en geverifieerd is. Het is dus beter om te werken met referteperioden die volledig afgesloten zijn op het moment van de begrotingsopmaak en dit zowel wat de uitgaven als de inkomsten van het nieuw op te richten begrotingsfonds betreft. Alleen zo is het mogelijk om een realistische inschatting te maken van de budgetten die voorzien moeten worden. Centra zullen dan niet twee maanden na de start van het schooljaar al de volledige werkingstoelage voor dat schooljaar reeds ontvangen maar een eerste schijf in de tweede helft van het betreffende schooljaar en een tweede schijf in de eerste helft van het daaropvolgende schooljaar. Dat vergroot niet alleen de nauwkeurigheid bij de opmaak van de begroting maar betekent ook dat voor het overgangsjaar 2019 veel minder extra middelen moeten voorzien worden. Er wordt dan immers vermeden dat de centra in het overgangsjaar 2019 een dubbele uitbetaling van de werkingsmiddelen krijgen: deze voor het schooljaar 2018-2019 volgens de oude regeling via de Dienst Afzonderlijk Beheer, die zal worden afgesloten in 2019, en deze voor het schooljaar 2019-2020 volgens de nieuwe regeling via het begrotingsfonds.

Er wordt ook verduidelijkt hoe de groei van de werkingsmiddelen van de centra voor volwassenenonderwijs moet berekend worden. In tegenstelling tot de basiseducatie waar het totale bedrag voor alle centra samen jaarlijks eenvoudig berekend wordt door het door de Vlaamse Regering bepaalde bedrag te vermenigvuldigen met het totaal aantal lesuren cursist, is er voor het secundair volwassenenonderwijs een ingewikkelder berekening nodig. De werkingsmiddelen voor cvo worden immers berekend door de som te maken van een vast bedrag per ongewogen financieringspunt en een bijkomend bedrag dat berekend wordt door de ongewogen financieringspunten te vermenigvuldigen met de coëfficiënten voor dure studiegebieden en het aantal vestigingsplaatsen. Voor de berekening van de groei van het totale benodigde bedrag aan werkingsmiddelen voor alle cvo wordt nu bepaald dat hiervoor rekening gehouden wordt met de reële groei van het gedeelte op basis van de gewogen financieringspunten.

Afdeling 17. Oprichting begrotingsfonds "Fonds Volwassenenonderwijs"

Artikel 57

Voorliggend artikel regelt de oprichting van een nieuw begrotingsfonds "Fonds Volwassenenonderwijs" per 1 september 2019. De aanpassingen ten opzichte van het bestaande artikel hebben betrekking op de naamgeving van het fonds en het

feit dat de vastgestelde rechten en het saldo van het vorige fonds kunnen overgedragen worden naar dit nieuwe fonds.

Dit artikel bepaalt de volgende aspecten met betrekking tot dit begrotingsfonds.

- De oprichting ervan en haar vormvereisten
- De ontvangsten
- De uitgaven
- De overname van de vastgestelde rechten en het saldo van het vorige fonds

Daarnaast wordt ook de referte periode vervroegd naar n-2/n-1. In maart van het voorafgaande schooljaar zijn de eventuele fusies van centra nog niet bekend. Bovendien moet de betaling van het saldo in oktober van het jaar n eigenlijk al bij de opmaak van de begroting in mei van het jaar n-1 berekend worden terwijl op dat moment de voorbije referteperiode nog niet volledig afgesloten en geverifieerd is. Het is dus beter om te werken met referteperioden die volledig afgesloten zijn op het moment van de begrotingsopmaak en dit zowel wat de uitgaven als de inkomsten van het nieuw op te richten begrotingsfonds betreft. Alleen zo is het mogelijk om een realistische inschatting te maken van de budgetten die voorzien moeten worden.

Afdeling 18. Toekenning jaarlijkse aanvullende leraarsuren/ punten/ werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Artikel 58

In begrotingsjaar 2019 worden opnieuw middelen ten behoeve van de asielproblematiek toegekend. De verdeling van deze middelen houdt rekening met de inzet en de efficiënte van die ingezette middelen.

Afdeling 19. Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Artikel 59

In het kader van de huursubsidies, in uitvoering van het decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, wordt het decretaal gemachtigde maximale jaarlijkse subsidiebedrag om verbintenissen aan te gaan voor huursubsidies verhoogd tot 15.200.000 euro. Dit omwille van het grote succes van het programma en om flexibel te kunnen inspelen op nieuwe vragen.

Overeenkomstig artikel 20 van het decreet van 30 juni 2017 houdende bepalingen tot de begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017 wordt dit bedrag gekoppeld aan de consumptieprijnsindex van december 2016, basis 2013, en wordt jaarlijks op 1 januari berekend.

Afdeling 20. Aanpassing maximumpercentage vaste benoeming in de sector basiseducatie

Artikel 60

In het decreet Rechtspositie Basiseducatie werd een maximumpercentage vaste benoeming op de organieke omkadering vastgelegd aangezien er de principes ter beschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking niet worden toegepast bij daling van omkadering.

Er werd voor een vrij hoog percentage van 90 % gekozen omwille van:

- De stabiele omkadering van deze sector: op dit moment is er nog een jaarlijkse aftopping door de groeionorm (2,59 %) maar conform de bepalingen van het nieuwe financieringsdecreet volwassenenonderwijs krijgen niet alleen de Centra voor Volwassenenonderwijs maar ook de centra voor basiseducatie vanaf 1 september 2019 meer middelen als ze meer cursisten tellen (open-end financiering);
- De buffer aan additionele projectmiddelen in het kader van de taalvereisten en de vluchtelingencrisis (NT2-middelen);
- De brede inzetbaarheid van de leraren: de leraren basiseducatie die in het bezit zijn van een professionele bachelor of een master en een bewijs van pedagogische bekwaamheid kunnen in principe in alle opleidingen en modules lesgeven. Deze inzetbaarheid is vergelijkbaar met de inzetbaarheid in het basisonderwijs waar het percentage op 90 % ligt.

Het begrotingsakkoord van 22 december 2016 bij het decreet Rechtspositie werd gegeven onder o.a. volgende voorwaarde: "het benoemingspercentage wordt evenredig verminderd als de projectmiddelen voor de verhoogde taalvereisten in de toekomst ingekanteld worden in de reguliere middelen".

Via onderwijsdecreet 28 maken de extra middelen voor de verhoogde taalvereiste **vanaf 1 september 2018** integraal onderdeel uit van de organieke financierings- en subsidiëringmiddelen voor de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie. Bij de inkanteling worden de middelen verdeeld op basis van het aandeel lesurencursist (LUC) aan NT2 van elk centrum.

Conform het begrotingsakkoord wordt het benoemingspercentage evenredig verminderd. Door de evenredige vermindering blijven de ingeschatte opbrengsten op eenzelfde niveau.

Uit de databanken van de administratie blijkt momenteel een percentage van 89 % vaste benoeming t.a.v. de organieke vte's (leraren basiseducatie) en de puntenenveloppe (ondersteunend personeel). Bij inkanteling van de taalvereisten NT2 verhoogt het organiek kader van 72,98 % t.a.v. alle middelen naar 84,83% wat maakt dat het percentage vaste benoeming evenredig wordt verminderd en nog **77 %** bedraagt. In de mate dat de sociale partners zouden vragen om ook de contractuele personeelsleden van de CBE's in te kantelen zou het benoemingspercentage nog verder moeten dalen.

Afdeling 21. Aanpassing aanwending recuperatiefonds Studietoelagen

Artikel 61

Sinds 1 september 2015 doet het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming voor de gedwongen invordering van terugvorderingen geen beroep meer op Registratie & Domeinen.

Gedwongen invorderingen van de toegekende en al uitbetaalde school- of studietoelage waarop de betrokkene geen recht heeft worden vanaf dan uitgevoerd door VLABEL (meer bepaald de Centrale Invorderingscel). De procedure verloopt gelijkaardig met de oude procedure via Registratie en Domeinen.

De afdeling School- en Studietoelagen stelt een terugvordering vast en de schuldenaar wordt met een aangetekende brief én bijhorende factuur in kennis gesteld van het terugvorderen van de onverschuldigde studietoelagen. Ingeval de vordering niet wordt betaald na verzending van de ingebrekestelling / laatste ultieme brief, zal het dossier ten vroegste één maand na het laatste schrijven aan of de laatste deelbetaling van de debiteur worden overgemaakt aan VLABEL. Een dwangbevel wordt vervolgens uitgevaardigd door VLABEL en het dwangschrift wordt overgemaakt aan de gerechtsdeurwaarder.

De verrekening van de gerechtsdeurwaarderskosten worden in eerste instantie op de debiteur verhaald. Enkel bij duidelijke gevallen van insolventie, bij het ontbreken van enige uitvoeringsmogelijkheid, bij annulatie na een administratief of juridisch beroep of een andere geldige reden, zijn de gemaakte kosten ten laste van onderwijs. Deze kosten nemen jaarlijks toe. In 2017 bedroegen de erelonen en gerechtskosten ongeveer 40k euro.

Het voorstel is om de kosten die voortvloeien uit gedwongen invordering van terugvorderingen op het recuperatiefonds Studietoelagen aan te rekenen zodat de uitvoering van artikel 62 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgd blijft. Deze kosten worden momenteel als specifieke werkingskosten op het begrotingsartikel FD0-1FGE2AH-WT geboekt (programma 1FG256 - specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties in verband met de onderwijsorganisaties).

Afdeling 22. Cao V Hogere Zeevaartschool

Artikel 62

Het voorliggende artikel regelt de toepassing van cao V voor het hoger onderwijs.

Repliek op de Raad van State:

De bedragen en de verdelingswijze werden decretaal verankerd in de Codex Hoger Onderwijs.

Afdeling 23. Aanpassing regeling diensten met onderwijsbehoeften

Artikel 63 en 64

Historiek

In het decreet van 14 februari 2003 betreffende het onderwijs XIV werd de subsidie aan de diensten met onderwijsbehoeften (DMOB) geïntroduceerd (HOOFDSTUK X, Autonome bepalingen, AFDELING 1, Diensten met onderwijsbehoeften artikelen X.1 t.e.m. X.21). Deze artikelen werden overgenomen in de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 (DEEL IV, Specifieke Projecten of instellingen, hoofdstuk 2, Diensten met onderwijsbehoeften).

Deze subsidieregeling heeft de bedoeling om de kinderpsychiatrische diensten, in ziekenhuizen die niet bediend worden door een type 5 school, te voorzien van middelen zodat ook binnen deze diensten onderwijs georganiseerd kan worden. In 2003 werd dat als volgt geformuleerd "Voor de organisatie van het onderwijs door de zogenaamde K-diensten wordt een afzonderlijk budget voorzien. Het decreet regelt op deze wijze het recht op onderwijs voor de kinderen die in psychiatrische instellingen zijn opgenomen. Deze instellingen met onderwijsbehoeften zoals ze in het voorontwerp worden geduid kunnen aanspraak maken op een globaal bedrag als ze voldoen aan een aantal basisvoorwaarden."

Er werd gekozen voor enveloppefinanciering, berekend op basis van het aantal erkende bedden voor dag- en nachthospitalisatie en/of plaatsen voor daghospitalisatie per in aanmerking komende K-dienst.

Enveloppefinanciering geeft de DMOB de mogelijkheid om zo flexibel mogelijk in te spelen op wijzigende onderwijsnoden binnen de instelling. Met de toegekende subsidie-enveloppe kunnen zij personeel permanent in dienst nemen, samenwerkingsovereenkomsten afsluiten met scholen, externe medewerkers betalen of een combinatie van deze mogelijkheden maken.

Van de K-dienst wordt verwacht dat er gedurende het volledige kalenderjaar onderwijs wordt georganiseerd. De onderwijsinspectie staat in voor de kwaliteitsbewaking.

De voorliggende wijziging

Met de voorliggende wijzigingen beogen we, de Vlaamse Regering in staat te stellen, te anticiperen op uitbreiding van het aantal K-bedden en plaatsen.

Binnen het beleidsdomein WVG wordt gewerkt aan een reconversieoefening, waarbij ziekenhuizen hun (bestaande en erkende) algemene ziekenhuisbedden kunnen reconverteren naar kinderpsychiatrische bedden of plaatsen.

Met deze oefening hoopt WVG een extra capaciteit van meer dan 120 K of k(dag)plaatsen (en 11 k- nachtplaatsen) in Vlaanderen te realiseren. Men gelooft hierbij sterk in een concept van kleinschalige units, dicht in de buurt bij kinderen en jongeren en hun context, hun school, hobby's, ..., nauw aansluitend op andere sectoren.

Door het Agentschap Zorg en Gezondheid zijn er op 23 december 2016 '141' planningsvergunningen verleend voor extra k-plaatsen. De plaatsen gelegen buiten ziekenhuizen met een type 5-school komen dus in aanmerking voor een subsidie binnen de regeling voor diensten met onderwijsbehoeften.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 63: Om als K-dienst voor een subsidie als dienst met onderwijsbehoeften in aanmerking te komen, moet de dienst over 15 bedden/plaatsen beschikken. Door de reconversie zullen er kleinere K-diensten ontstaan. Binnen het beleidsdomein WVG gelooft men sterk in een concept van kleinschalige units, dicht in de buurt bij kinderen en jongeren en hun context. De norm wordt verlaagd naar 9 bedden/plaatsen.

Artikel 64: in artikel IV.6. wordt toegevoegd dat de decretaal bepaalde enveloppe een minimumenveloppe is. De Vlaamse Regering kan zo de enveloppe verhogen om in te spelen op bijkomende bedden. Daarnaast worden de achterhaalde jaartallen uit het artikel vervangen of weggeschreven.

Repliek op de Raad van State:

Er zijn in de bestaande regeling voor de DMOB decretale bepalingen die aangeven dat de Vlaamse Regering gemachtigd is het begrotingsbedrag en (bijgevolg) het bedrag per bed aan te passen, zeker als het bedrag in de begroting wordt aangepast (volgens de normale werkwijze waarmee een bedrag in de begroting verhoogd kan worden):

Codificatie sommige bepaling voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Artikel IV.5: De subsidie-enveloppes worden vastgesteld door het aantal bedden voor dag- en nacht-hospitalisatie en plaatsen voor daghospitalisatie te vermenigvuldigen met een door de Vlaamse Regering bepaald bedrag.

Art. IV.6,§ 1.: De Vlaamse Regering kent de subsidie-enveloppes toe binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Art. IV.6,§ 2. De Vlaamse Regering kan nadere regelen met betrekking tot de toekenning van de subsidie-enveloppes vastleggen en de bepalingen inzake de voorwaarden voor het toekennen van subsidie in het kader van artikel IV.4, verder preciseren.

In die zin behoeft de voorgestelde decretale bepaling geen aanpassing.

Afdeling 24. Extra werkingsmiddelen voor technische uitrusting in het secundair onderwijs

Artikel 65

Ten laste van de begroting 2017 werd in het schooljaar 2017-2018 al een buitengewone investeringsoperatie op het vlak van werkingsmiddelen voor technische uitrusting in het secundair onderwijs doorgevoerd (cf. decreet diverse bepalingen onderwijs van 24 november 2017). Daarbij werd een selectie gemaakt van opleidingen enerzijds waar de uitrustingsbehoeften het meest uitgesproken zijn en anderzijds die kaderen in de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid. Via de voorliggende bepalingen wordt een rechtsgrond gecreëerd om deze operatie in het schooljaar 2018-2019 te herhalen.

Het betreft middelen die buiten de gewone kredieten voor de werkingsbudgetten vallen en waarbij een forfaitair bedrag wordt toegekend per regelmatige leerling van de in aanmerking genomen opleidingen. Dat bedrag zal kunnen worden vastgesteld van zodra de verificatie van het regelmatig leerlingenbestand op de gebruikelijke teldatum (eerste lesdag van februari van het voorafgaand schooljaar) is afgerond. Het globaal voorzien krediet (5 miljoen euro) is identiek aan dat van de eerste investeringsoperatie (in 2017).

De extra middelen zijn gekleurd: ze zijn exclusief bestemd voor investering in didactische uitrustingsgoederen. Onder "investering in didactische uitrustingsgoederen" wordt verstaan: de aankoop van didactische uitrusting of de beveiliging van reeds aanwezige didactische uitrusting.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van
Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen
en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en
Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

Sven GATZ